

60.00 8/x
M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-580.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. március 1.

bb 1. egyelőre biztosított a lakosság vízellátása

i -don zs bh -cz

1972. március 1.

Mint ismeretes, a kedvező időjárás hatására a budapesti ipari üzemek 40 százalékos vízfogyasztásának korlátozását február 28-tól ismét 25 százalékra mérsékeltek. Nem okoz-e ez fennakadást a lakosság vízellátásában? - érdeklődött a fővárosi vízműveknél az mti munkatársa.

Mint elmondották: budapesten megszűnt a vízhiány. a duna vízszintje jónéhány napja másfél méter fölött mozog, s ez már biztosítja a kutak megfelelő hozamát. a lakosság javára naponta megtakarított 75 ezer köbméter vízmennyiség mintegy 25 ezer köbméterrel csökken, de a napi „fejadagot”, így is fennakadás nélkül szolgáltatni tudja a vízművek. hétfőn és kedden 630-640 ezer köbméter között volt a főváros vízfogyasztása. az elmúlt napok megfelelő vízellátásához természetesen hozzájárultak a vasárnap szünetig töltött tárolómedencék is. a szivattyutelepeket és a csápos kutakat változatlanul teljes kapacitással üzemelteti a vízművek. sőt, most már segítség is érkezett: a horány-surány vízmű telepén munkába álltak a megjavított víztermelő berendezések is, amelyek több tízezer köbméter vizet juttatnak a fővárosnak.

/folyt. köv./

- 1 -

bb 1. /egyelőre folyt. / b h

a 40 százalékos vízkorlátozás ideje alatt - két hétig - az érintett vállalatok és gyárak - mint a vízműveknél elmondták - a korábbinál jóval fegyelmezettebben tartották meg a rájuk vonatkozó rendelkezést. igaz, a vállalatoknak mintegy egynegyede most is kisebb-nagyobb mértékben túllépte a vízkorlátozás mértékét, de mentségükre szól, hogy a többlet felhasználásra zömmel objektív körülmények kényszerítették őket.

a fővárosi vízművek ezuttal is kéri a budapesti vállalatokat, takarékosan bánjanak a vízzel, mert a felhasználási normák túllépése, a pazarlás a lakosság ellátásának zavartalanságát veszélyeztetheti. /mti/

bb 2. egymillió dollárral nagyobb gyógyszerexport - a szocialista munka vállalata címre pályázik a kőbányai gyógyszerárugyár

i bé/pá ie bh la

1972. március 1.

a kőbányai gyógyszerárugyár szocialista brigádjai elemezték az 1972-es esztendő termelési terveit és verseny-vállalásokkal segítik a célok megvalósítását. összesen 194 brigád nevezett be a versenymozgalomba, amellyel a „szocialistamunka vállalata” címet kívánják elnyerni. felajánlásaiknál a gyógyszer hazai és külföldi piacának igényeit tartják szem előtt. ennek megfelelően vállalták, hogy 15 százalékkal növelik az itthon forgalomba kerülő gyógyszerek előállítását, ugyanakkor három millió rubellel nagyobb értékben exportálnak a szocialista országokba, mint 1971-ben. a tőkés deviza-bevétel fokozására egy millió dollárral növelik a nyugati exportot. mindezen tervek megvalósításához 250 millió forinttal kell növelni a kőbányai gyógyszerárugyár összes termelési értékét. a mennyiségi növekedést minőségi változtatásokkal, műszaki fejlesztéssel és a termelékenység fokozásával érik el. új termékekkel is javítják a választékot, így a tervek szerint a kutatásban és a termelésben dolgozó szocialista brigádok együttműködésével nyolc új gyógyszerkészítményt s két új gyógykozmetikumot hoznak forgalomba. /mti/

- 2 -

bb 3. fizetésben: közelebb a férfiakhoz - a nőpolitikai határozat végrehajtásának tapasztalatai - népi ellenőrök vizsgálata három józsefvárosi nagyüzemben

i bc/mm zs bh -cz

1972. március 1.

javultak a nők élet és munkakörülményei, - állapította meg a VIII. kerületi népi ellenőrzési bizottságnak a kerület három nagyüzemében végzett legutóbbi vizsgálata. az ellenőrzés során a nők gazdasági és szociális helyzetének megjavításáról szóló kormányhatározat végrehajtásának tapasztalatait összegezték a Ganz Mávag-mozdony-, vagon- s gépgyárban, az országos gumipari vállalat cordatic gyáregységében és a május 1. ruhagyár budapesti telepén.

a május 1. ruhagyárban a dolgozók csaknem négyötöde, az ogv-nél 45 százaléka, a nehézgépipari üzemek számítóganz Mávag-ban pedig 29 százaléka nő. helyzetük javítására a vállalatok intézkedési terveket készítettek, s ezeket beépítették az ötéves terveikbe, illetve kiegészítették velük a tervekkelusra szóló feladataikat - nyugtázták a népi ellenőrök. kiemelten foglalkoznak a nők helyzetével az üzemi párt- és szakszervezeti szervek is. örvendetes, hogy az 1971-ben megkötött kollektív szerződésben is helyet kapott több intézkedés a nők helyzetének javítására. ennek ellenére a gyáregységekben és az üzemrészekben a végrehajtás lassú, esetenként hiányzik az egyseges értelmezés és a végrehajtás rendszeres számonkérése.

a kollektív szerződésben rögzítették azt is, hogy a nők tiltott munkahelyeken nem dolgozhatnak, nehéz fizikai munkát nem végezhetnek. a május 1. ruhagyárban két műszakban dolgoznak. a ganz Mávag-ban nőket éjszakai munkára csak akkor osztanak be, ha arra önként vállalkoznak. az országos gumipari vállalatnál lényegesen kevesebb nő dolgozik éjszakai beosztásban: számuk az 1968-as vizsgálat óta negyedére csökkent a családi anyáknál, s általában 55 százalékkal a nődolgozóknál.

a kereseti arányok tekintetében a nődolgozók jövedelme közelebb került a férfiakéhoz. ilyen tapasztalatot szereztek az országos gumipari vállalatnál, s jónak mondható a helyzet a május 1. ruhagyárban is, ahol például a női törzsgárdatagok azonos munkáért a férfiakkal azonos bért kapnak. a ganz Mávag-nál nehezen lehet összehasonlítani a két nem kereseti arányait, mert a férfiak és a nők nem végeznek azonos munkát. a nők általában segédmunkásként, illetve betanított munkásként dolgoznak, s elenyésző azoknak a száma, akik szakmunkás-képesítéssel rendelkeznek. /folyt. köv./

- 3 -

bb 3. /fizetésben: folyt./ bh

a gyermekgondozási szabadságon lévő anyákkal a vállalatok megfelelően tartják a kapcsolatot, s amikor visszatérnek, lehetőleg a korábbi munkakörükbe helyezik őket. a nők családi teendőinek megkönnyítését a május 1 ruhagyárban elősegíti a bedolgozó rendszer is.

a vállalatok káderfejlesztési terveiben jelentős helyet kaptak a nők. vezet beosztásban azonban mégis lassan kerülnek, különösen ott, ahol a dolgozók többsége férfi. a május 1. ruha gyárban főosztályvezetői beosztásban is tevékenykedik nő, a Ganz mávag-ban négy nő vezet osztályt, az ogv-nél viszont mindössze egy. a vállalatoknál arra hivatkoznak, hogy a nők nem szívesen vállalják a nagy felelősséggel járó munkát, illetve ha családos anyák, akkor a továbbtanulással járó nagyarányú megterhelést. ez a vélemény azonban - a vizsgálat megállapításai szerint - csak részben fogadható el, mert a társadalmi, politikai munkában lényegesen nagyobb arányban vesznek részt, mint korábban.

a józsefvárosi intézmények, vállalatok és szövetkezetek bekapcsolódtak a nők helyzetét könnyítő helyi fejlesztési program végrehajtásába. eddig 37 kerületi vállalat és szövetkezet 23 millió forintot ajánlott fel, s csaknem hét milliót már be is fizetett. így a kerület a negyedik ötéves tervben újabb gyermekintézményeket építhet és bővíti a meglévőket, illetve egyéb olyan létesítményeket hozzon létre, amelyek kedvezően befolyásolják a nők életkörülményeit is.

a népi ellenőrök rámutattak: a párt- és a kormányhatározat végrehajtása - az eddigi intézkedések és az elért eredmények mellett is - hosszú távon közös erőfeszítéseket igényel a kerületi párt-, társadalmi, tömegpolitikai szervezetektől, és az egyes területeken a helyi vezetéstől. a vállalatoknál és az intézményeknél elsősorban a helyi szakszervezeti szervezeteknek kell még konkrétan foglalkozniuk a nők helyzetével. bár a VIII. kerület mintegy ezer kereskedelmi egységével a főváros legjobban ellátott kerületei közé tartozik, gondot jelent, hogy a nagyüzemek környéke, s általában a külső területek nincsenek megfelelően ellátva üzletekkel, szolgáltató egységekkel. ezért fontos, hogy e vállalatok fejlesztési elképzeléseiknél ezekre a helyekre is tekintettel legyenek. a gazdasági intézkedések mellett az is szükséges, hogy további változás következzen be a még meglévő, s a nőket hátrányosan érintő szemléletben is. /mti/

- 4 -

pb. 5. gyógyszálló és -fürdő a volt ybl-fürdő helyén - egymilliárd forint gyógyfürdőkre és gyógyszállókra- új létesítmények a fővárosban és vidéken

i/vt/vid/rj la

1972. március 1.

a negyedik ötéves terv időszakában tovább bővül a gyógyfürdők és gyógyszállók hálózata. ilyen jellegű létesítmények épülnek a következő években a fővárosban és vidéken is. a fejlesztési tervek, az építkezések megvalósításának költségei - amint az egészségügyi minisztériumban közölték - megközelítik az egymilliárd forintot.

már elkészült a margitszigeten létesítendő, több mint 300 személyes gyógyszálló és gyógyfürdő beruházási programja. az építkezést előreláthatólag jövőre kezdik meg, a lebontott ybl-fürdő helyén. a gyógyintézményben orvosi rendelőt, laboratóriumokat rendeznek be, lesz sulyfürdő, tornamedence, iszapkezelés. a terápiás osztályokon hidro-, elektro- és fizioterápiás kezelésben részesítik a beteget. a gyógyfürdő előcsarnokában ivókat létesítenek. az építkezést várhatóan az ötéves tervidőszak végére fejezik be.

a xiv. kerületben, a paskál-malom mellett fürdőkombinátot alakítanak ki. itt a 76 celsius fokos gyógyvizet hasznosítják. a strandon és gyógyfürdőn kívül a tervek szerint motel is épül, amely télen-nyáron fogadja majd a vendégeket. a gyógyfürdőben férfiak és nők részére egyaránt kialakítanak gőz-, suly- és kádfürdőt.

hévízen már tető alá került a 13 emeletes gyógyüdülőszálló, amely 416 személy elhelyezésére nyújt majd lehetőséget, 208 kétágyas, szobában. az épületben 500 személyes konyha, 1000 személyes étel-előkészítő, továbbá könyvtár, klubhelyiségek, társalgók állnak majd a beutaltak rendelkezésére. a szálloda lakói használhatják a gyógyfürdőt és rendszeres kórházi orvosi ellátásban részesülnek. az új létesítményt a tervek szerint 1974 végén adják át rendeltetésének.

balfon már megkezdtek az új gyógyfürdő építését, amelyben medencék, kádak, sulyfürdő és kezelőhelyiségek kapnak majd helyet. ehhez csatlakozik az 175 ágyas hotelrész, itt helyezik el a beutalt betegeket.

/folyt.köv./

- 5 -

bb. 5. / gyógyszálló... 1. folyt./rj

már felhúzták mind az új fürdőépület, mind az ötemeletes hotel-szárny falait. valószínűleg 1974 első felében készül el a nővér-szállás, az orvosi lakás és ekkor fogadhat betegeket a gyógyfürdő. az építkezés végleges befejezésének határideje 1975. ekkorra állítják helyre a xvii. századbéli fürdő területén lévő épületeket. ebben az időszakban már kapuvártól sopronig naponta mintegy 100 ambuláns beteget is fogad a balfi fürdő gyógykezelésre.

a tervekben szerepel a sárvári fürdő átalakítása is gyógyfürdővé. az új létesítmények elsősorban a reumatikus és mozgásszervi megbetegedésben szenvedők gyógyítását, valamint a sérülésekkel kapcsolatos utókezelés lehetőségét biztosítják. /mti/

--

bb. 6. a sivák család nótafája

vid/ká/rj -cz

1972. március 1.

borsod megye híres népdal énekese volt a nemrég elhunyt sivák barnabás csekeházi juhász. legszebb dalait - amelynek összegyűjtését még kodály zoltán javasolta - a miskolci herman ottó-múzeum most könyvalakban kiadja. a gyűjtőmunka során a hajdani pásztoember és családja által ismert több mint százhetven régi - ma már az abauji tájakon is feledésbe merülő - népdal szövegét és kottáját jegyezték le, amelyet „sivák család nótafája” címmel jelentetnek meg. a kétszáz oldalas könyvet előreláthatólag májusban adják ki ötszáz példányban a gyűjteményt elsősorban a múzeumoknak, a zeneművészeti szakiskoláknak és a megye „röpülj páva” köreinek küldik meg. /mti/

--

- 6 -

bb. 7. riportműsor az időszerű üzemi gazdálkodás problémáiról, a munkaerőhiányról, - új műsorok a tv gazdaságpolitikai osztályán

i/nn/rj zs la

március 1.

a televízió is sok érdekes gazdasági műsorral jelentkezik. a program tervek szerint foglalkoznak majd a munka- és üzemszervezés gondjaival, a vezetők feladataival, a fegyelem megszilárdításának problémájával. március 2-án jelentkezik a „munkások, vezetők egymás között”, című 60 perces program, amelyet a csepel művek szerszámgépgyárából, illetve a debreceni gör-dülőcsapágygyár egyik üzeméből közvetítenek. ebben a munkások, szocialista brigádvezetők mondják el véleményüket az időszerű gazdasági kérdésekről, így többek között a nyereségrészesedés szétosztásáról - a brigádverseny-mozgalom perspektíváiról, az anyagi ösztönzés hatékonyságáról és az üzemi, munkahelyi demokrácia fontosságáról. érdekesnek ígérkezik az az „ikerműsor”, amely „munkásokkal a falun”, illetve paraszttal ipari üzemben”, címmel kerül a közeljövőben képernyőre. a televízió munkatársai jászkeséri földművesekkel látogattak el az egye-sült villamosgépgyárba, majd az itteni munkásokkal utaztak jász-kisérre. a két 35 perces műsorból a nézők tájékozódhatnak arról, mit tudnak, hogyan vélekednek egymásról a két osztály képviselői.

három helyszíne lesz annak a közvetítésnek, amely az éjszakai műszakváltásról tájékoztatja a nézőket. a budapesti százados uti kenyérgyár, a kisésti textilgyár, illetve a dunai vasmű dolgozó i-vallanak majd a több mint félórás műsorban életükről, nehézségeikről. március 14-én gyári vezetők, a munkaügyi minisztérium képviselői arról vitatkoznak a televízió nagy nyilvánossága előtt, van-e munkaerőhiány hazánkban? április közepén mutatnak be két, egyenként 30 perces filmet, amelyek azt térképezik fel, hogy lényegében ki is él ma a falun. a produkció forgatókönyvének írója, pintér józsef piliscsabát választotta helyszínül, s az itteni paraszt, munkás és „vegyes”, -családok életmódjának ábrázolásával igyekeznek a kérdésre válaszolni.

tematikailag újjászületik a „tv mintaboltja”, továbbra is a fogyasztó, tehát a néző szemszögéből igyekeznek vásárlási tanácsokat adni, de miután a különféle termékcsoportokat sorra vette, új oldaláról közeledik a problémához. így „első adása”, a reklámról szól: a reklám-szövegeket szembeesíti a konkrét valósággal. /mti/

--

- 7 -

bb 4. dániában kiadták baghy gyula eszperantista író regényeit

vid ká on -cz

1972. március 1.

a szegedi születésű eszperantista írónak, baghy gyulának két regényét jelentették meg dániában. „ az áldozatok, „ című írásának ez a második eszperantó nyelvű kiadása. a két regény együtt, díszes külsővel 504 oldalas kötetben látott napvilágot. a hazánkba eljuttatott példány a magyarországi eszperantó muzeumba kerül, amelynek gyarapodó állományát a szegedi somogyi könyvtárban gondozzák.

az öt éve elhunyt baghy gyula művei ma is népszerűek világszerte. erről tanuskodnak a két éve finnországban és japánban kiadott más eszperantó nyelvű kötetei és a műveiből közölt, szegedre eljuttatott fordítások is./mti/

V harmadik. " a véres földön " című munkájának pedig ez a

abb 8. makoldi mihályné beszéde

rendelkezésre bocsátjuk makoldi mihályné beszédét, amely a magyar nők országos tanácsának szerdai ülésén hangzik el.

feloldásig e m b a r g ó s !

gy/fk bh la

1972. március 1.

makoldi mihályné, a magyar nők országos tanácsának al-elnöke ünnepi beszédben emlékezett meg a közelgő, 62. nemzetközi nőnapról, s méltatta az eltelt több mint hat évtizedben világméretű kibontakozott nőmozgalom eredményekben gazdag történetét. mint mondotta, március 8-án az egység, a barátság és a szolidaritás egyik legnagyobb ünnepén a világ valamennyi haladó és érző asszonyának első tekintete a hősi esen harcoló vietnam felé fordul, azzal a mély együttérzéssel, békét követelő eltökéltséggel, amely az elmúlt hetekben a párizsi vietnami békekonferencián is megnyilvánult. a világkonferencia eseményeit felidézve megrendeítő képet adott az amerika gyilkos háborúját vádló felszólalásokról és dokumentumokról.

beszédében áttekintette a nemzetközi helyzet alakulását szövegekről a veszélyekről, amelyek a világ különböző részeiben a békét fenyegetik. a veszélyek elhárításából részt kérnek és vállalnak a lányok, asszonyok milliói is.

/folyt. köv./

- 8 -

MA

bb 8. / makoldi ,,, folyt./bh

- európa népei, asszonyai, a magyar asszonyok is jól tudják, hogy kontinensünk a nemzetközi politika gyújtópontjában helyezkedik el - folytatta. - ez az a területe a világnak, amely leginkább terhes a nukleáris háború fenyegetéseitől; ez az a terület, ahol már két világháború robbant ki. ezért részt adjuk teljes támogatásban a szocialista országok, a varsói szerződésben tömörült államok következetes békepolitikáját.

- kezdeményezéseik az emlékezetes budapesti felhívástól a legutóbbi prágai nyilatkozatig töretlen vonalat jelentenek annak érdekében, hogy európa a béke s biztonság kontinensévé alakuljon át. ennek a célnak maradéktalanul valóra váltásáig azonban sok még a tennivaló. követeljük és sürgetjük, hogy már ebben az évben üljön össze az európai biztonsági konferencia. nincs ok a halogatásra és tétovázásra, hiszen mindazok, akik földrészünk nyugati felében, vagy éppen az óceánon túl időtlen idők óta akarják napolni az értekezletet, valójában talán éppen a biztonság ügyét kívánják végleg levenni a napirendről.

hangsúlyozta: európai béke és biztonság nem pusztán kormánypolitika, nemcsak a kormányok érdeke. ebben a kérdésben nagy társadalmi megmozdulás tanúi lehetünk. az európai országokba a legkülönbözőbb rétegek mozdultak meg, köztük a legkülönbözőbb nőmozgalmak is, hogy társadalmi keretek közt támogassák a biztonsági konferencia gondolatát, hogy rábírnák kormányaikat, közeledjenek a konferencia gondolatához.

végül beszélt arról, hogy a szüntelenül változó, fejlődő világgal együtt nemcsak térben, de időben is megnövekedett a lányok, asszonyok elkötelezettsége és lehatároltsága. az élet szerepe, a méltóság, a felelősségérzet, a gyermekek iránti szeretet a nők millióit erősíti abban a meggyőződésben, hogy az emberiség jövőjén nekik is munkálkodniuk kell. a jelen mellett a jövőre is kisugárzik közös erőfeszítésük./mti/

- 9 -

bb. 9. erdei Lászlóné beszéde

gy/fk/rj la

1972. március 1.

rendelkezésre bocsátjuk erdei Lászlóné beszédét, amely a magyar nők országos tanácsának szerdai ülésén hangzik el. feloldásig

e m b a r g ó s !

x x x

erdei Lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke beszéde első részében emlékeztetett az elmúlt év végén lezajlott országos nőkonferenciára, s az ott elhangzott értékes észrevételekkel, javaslatokkal összefüggésben hangsúlyozta: a nőtanács azt a megbízást kapta a konferenciától, hogy a vitában elhangzott javaslatokat, ajánlásokat és észrevételeket dolgozza fel és továbbítsa az illetékes állami vezető szervekhez, tömegszervezetekhez és mozgalmakhoz, amelyek azok megoldására hivatottak. bejelentette, hogy a javaslatokat ezekben a napokban továbbítják. az elnökség tagjaiból álló küldöttségek felkeresik a munkaügyi-, az egészségügyi-, a művelődésiügyi-, az építésügyi és városfejlesztési, továbbá a belkereskedelmi minisztérium vezetőit, s átadják a javaslatokat.

ezután ismertette a nők életének, élet- és munkakörülményeinek további javítását sürgető problémákat. említette, hogy a nőkonferencián sokoldalúan megvilágította a lányok és a dolgozó nők szakképzésének helyzetét. a tapasztalatok azt bizonyították, hogy a szakmai továbbtanulás jelenlegi helyzete a lányok és az asszonyok számára nem kielégítő. ezért a magyar nők országos tanácsának javaslatai között szerepel: az illetékes minisztériumok vizsgálják felül, hogy a felügyeletük alatt álló intézményekben hogyan növekedhetne nagyobb ütemben a különböző szakmákban tanuló nők aránya, hogyan lehetne több helyet biztosítani a szakmunkástanuló kollégiumokban a nők számára. hozzáfűzte: az üzemek, a vállalatok, az ipari és mezőgazdasági szövetkezetek feladata, hogy az eddiginél jobb lehetőségeket teremtsenek a betanított- és segédmunkás nők szakmai továbbfejlődéséhez.

/folyt.köv./

- 10 -

9

bb 9. /erdei 1. folyt./ bh

beszédében aláhuzta: jövőben nagyobb gondot kell fordítani a lányok, asszonyok munkakörülményeinek javítására, a zaj-, por- és hőártalom további csökkentésére, -az anyák kedvezőbb munka- és életkörülményeinek megteremtésére. az iparban és a mezőgazdaságban nagy súlyt kell helyezni a munka-egészségügyi előírások betartására, a dolgozók védelmét szolgáló intézkedések szigorúbb ellenőrzésére. a termelőmunkában résztvevő nők száma évről-évre növekszik, ez megkívánja, hogy fizikai megterhelésüket elsősorban anyag- és árumozgató gépek alkalmazásával csökkentsék.

kitért arra, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bér, elvét még sok helyen nem tartják be. éppen ezért a vezető szervek felé továbbított javaslatok között szerepel: az igazságtalan bérkülönbségek megszüntetésére végezzenek körültekintő helyzetelemzést, s ellenőrizzék folyamatosan az azonos beosztásban dolgozó nők, férfiak fizetésének alakulását. valamennyi minisztérium figyelmébe ajánlják, hogy fordítsanak nagy gondot a nők politikai, szakmai, műveltségi színvonalának fejlesztésére, valamint az érdemeik, felkészültségük szerinti előreléptetésre.

a javaslatok foglalkoznak a gyermekintézmények fejlesztésével is. a gyermekgondozási segély mellett szükség van a bölcsődei férőhelyek nagyobb arányú bővítésére, s új vizsgálatot kívánna a bölcsődék napi ellátási és fenntartási normája is. az óvodai gondok enyhítése érdekében elengedhetetlen a negyedik öt éves terv programjának megvalósítása. ehhez a központi és helyi erőforrások számbavétele mellett szükség van az üzemi, vállalati, szövetkezeti és tanácsi anyagi eszközök összehangolására, - a kisz és a hazafias népfront társadalmi segítségére. többek között javsólják az érdekelt minisztériumoknak; vizsgálják felül, hogy a gyermekintézmények közös létesítéséről és fenntartásáról kiadott korábbi rendelet megfelel-e a mai követelményeknek.

erdei Lászlóné a továbbiakban ismertette az elmúlt évben újjáavasztott mnot működési szabályzat-tervezetét. mint mondotta, a párt nőpolitikai határozata értelmében módosult a nőtanács tevékenysége, s a tervezet ennek megfelelően foglalja össze a tanács célját, tevékenységi körét és működési elveit.

/folyt. köv./

- 11 -

NA

bb 9. /erdei ... 2. folyt./ bh

ezt követően részletesen szölte a nőtanács idej feladatairól, 1972. évi munkaprogramjáról.

a munkaprogram szerint a központi bizottság nőpolitikai határozatának végrehajtása érdekében folyamatosan figyelemmel kísérik a nőkonferencián tett hasznos javaslatok valóra váltását, különös tekintettel a gyermekintézmények, a nők védelmének és a szolgáltatások fejlesztésének ügyére. még ebben az évben befejezik azt a jogszabályvizsgáló munkát, amelyhez az elmúlt évben láttak hozzá. sorra felülvizsgálják a munkajog, a társadalombiztosítás, a szövetkezeti jog különböző témakörökben azokat az érvényben lévő jogszabályokat, amelyek a nők, a gyermekek és a családtagok védelmére vonatkoznak. erre azért van szükség, mivel a tapasztalatok szerint a fejlődés e törvények egy részét már túlhaladta, s nem egyszer visszafogják a női egyenjogúság kibontakozását.

megemlítette, hogy a központi népi ellenőrzési bizottság ez év januárjában a kormány elé terjesztett egy jelentést, amely részletesen elemzi a mint 200 munkahelyen foglalkoztatott lányok, asszonyok helyzetét.

a nagyszabású felmérés munkájában közreműködött a magyar nők országos tanácsa is. mint mondotta, együttműködve a kneb-bel, továbbra is részt vállalnak a nőekkel kapcsolatos vizsgálódásokból. a feladatokról szólva hangsúlyozta: az országos nőtanács nemzetközi tevékenységében különös súllyal szerepel az európai béke és biztonság megteremtésének támogatása. továbbra is részt vesznek minden olyan megmozdulásban, amely az európai békekonferencia létrehozását szolgálja. ezt segíti elő az a találkozó is, amelyet a nemzetközi demokratikus nőszövetséggel együtt rendeznek meg március 21-25. között tihanyban a nőkérdéssel foglalkozó európai újságírók részvételével. ezen a találkozón európa csaknem minden országából mintegy 60 újságíró tanácskozik majd az európai béke és biztonság megteremtésével kapcsolatos feladatokról.

a magyar nők országos tanácsának idej terveiben fontos szerepet kapott az élő, eleven kapcsolatok kialakítása a különböző földrészek nőmozgalmaival.

végül hangsúlyozta: állandó, soha nem szűnő feladatuk a szolidaritás eszméinek ápolása, a népek közötti barátság szolgálata és fejlesztése, amely az elmúlt évben is figyelemre méltó eredményeket hozott. /mti/

- 12 -

bb 10. huszonöt éve jelent meg a tiszatáj

vid/ká/ny -cz

1972. március 1.

a magyar írók szövetsége dél-magyarországi csoportjának irodalmi és kulturális folyóirata, a tiszatáj, negyedszázad óta jut el rendszeresen olvasóhoz. huszonöt éve, 1947. márciusában jelent meg először.

a jubileum alkalmából most bővített terjedelemben jelent meg a tiszatáj legújabb, márciusi száma. farkas árpád, kiss benedek, simai mihály, szepesi attila, veress miklós versei, annus józsef, bárdos pál, fenákel judit, mocsár gábor, tóth béla novellái mellett több demográfiai és kritikai írást tartalmaz, a képzőművészek alkotásaival gazdagon illusztrált szám.

a tiszatáj szerkesztőségében most készített összesítés szerint a lap hasábjain évente 150-160 szerző írása szerepel. körülbelül fele-fele arányban a szegedi és környékbeli, illetve az ország más vidékein élő írók műveit közli. csupán az elmúlt öt évben 34 olyan fiatal alkotását tették közzé, akinek verse, elbeszélése itt jelent meg első alkalommal. országszerte ismert a lap kritikai tevékenysége. rendszeresen ápolja közléseiben a szegedi és a dél-alföldi irodalmi, munkásmozgalmi, képzőművészeti hagyományokat.

évek óta megjelenik „hid”, című rovata, amelyben a szomszédos népek nemzeti irodalmát mutatja be, az ott élő magyar írók fordításában. a határon túli magyar szerzők műveit is rendszeresen publikálja. /mti/

--

bb 11. együttműködési megállapodás a pest megyei tanács és a szakszervezetek megyei tanácsa között

vid/gö/ká/ny -cz

1972. március 1.

a pest megyei tanács végrehajtó bizottsága és a szakszervezetek megyei tanácsának elnöksége továbbfejleszti a már eddig kialakult, eredményes együttműködést. a soronlévő feladatok megoldására megállapodást kötnek. eszerint a megyei tanács a szakszervezetek elnökségének véleménye és javaslata figyelembevételével határozza meg a megye területi és településfejlesztési irányelveit, a különböző időszakokra szóló terveit, s így alakítja ki az ipari, mezőgazdasági és kereskedelmi célkitűzéseket. a szakszervezeti szervek többek között a város- és községfejlesztési munka szervezésével, a dolgozók véleményeinek tolmácsolásával segítik az államigazgatási apparátust. a megállapodás rögzíti a munkaerőgazdálkodással, a szakmunkás és ipari-tanuló képzéssel kapcsolatos közös feladatokat is. a két szerv együttesen vizsgálja majd a munkaidő csökkentés további kiterjesztésének lehetőségeit, a dolgozók, elsősorban a nők munkakörülményei javításának módjait. /mti/

7.50/ny

-13-

1940

ubb 12. új szőlőfajták móron - megszűnt az ezerjő egyeduralma
vid/ká/ny -cz 1972. március 1.

a móri borvidék történelmi szőlőfajtája, az ezerjő hegemoniája megtört: az állami gazdaság ezer hold szőlőjéből már csak a termőterület 31 százalékát foglalja el. a hagyományos móri savanykás, fanyar bort adó fajták: a leányka, a tramini, a rizlingszilváni mellett megjelentek a lágyabb, édeskés pecsenyeborok szőlőfajtái is. így a muskotály és ujabban a bőventermő, magasművelésre alkalmas francia szőlőfajták.

a móri állami gazdaság 80 holdon telepített chardonnay-szőlőt, s a telepítés most fordult termőre. jellemző a francia fajta termőképességére, hogy tavaly már 30 mázsa holdankénti átlagtermést adott, s az idén 50 mázsa körüli hozamot várnak. az illatos édeskés móri chardonnay első terméséből a tavasszal ezer hektoliter kerül forgalomba. /mti/

bb 13. 1977-et jelez a szolnok megyei ,, apróvad-naptár,,
vid/ká/ny -cz 1972. március 1.

szolnok megyében már öt évvel előre jár és 1977-et jelez a vadásztársaságok ,, apróvad-naptára,, - állapították meg a télutó felmérés alkalmával. a megye harminchat vadásztársasága az összesítés szerint elérte az 1977-ig szóló tíz éves távlati tervben előirányzott fejlesztési szintet. az őzek és fácánok száma túl is haladta a tervben meghatározottat.

a növekedést előmozdította a vadászok tenyésztő munkája. egy év alatt, több mint hetvenezer fácánt keltettek ki és neveltek fel mesterségesen. tizenhét társaság megkezdte az értékes fogolyállomány mesterséges szaporítását. az apróvadtenyésztés sikerének egyik előmozdítója a tsz-ek és a vadásztársaságok összehangolt együttműködése. a vadászterületeken megszervezték a jelzőszolgálatot, rendszeresen közlik a vegyszerezés időpontját, a takarmánybetakarítás idejét, hogy megfelelő idő álljon rendelkezésre a vadak elriasztására. /mti/

7.55/ny

-14-

Tótyó

bb 14. programvezérléses ,, nikkelezőgyár,, szentesen
vid/ká/ny -cz 1972. március 1.

a kontakta alkatrészgyár szentesi gyáregysége új üzemmóddal gyarapodott: megkezdte a folyamatos termelést az automata berendezéssel ellátott, programvezérléses ,, nikkelezőgyár,,. a dél-magyarország legnagyobb és legkorszerűbb galvanizáló üzege. az elektronikus közponjába táplált programnak megfelelően évente mintegy 150 millió különféle villanykapcsoló, konnektor és más készülék alkatrészeit vonják be nikkellel, króm-mal, vagy más korrózió elleni anyaggal. a gépek segítségével letisztított fémalkatrészeket függőpályás szállítórendszer továbbítja a különféle galvanizáló kádakba. az üzem mellett, hogy ellátja a kontakta gyáregységeinek galvanizálási feladatát, más cégektől is vállal hasonló bér munkát. /mti/

bb 15. sikerrel járt a több hónapos küzdelem - megkezdtek a széntermelést a tatabányai 12/a aknában

vid/ká-ju hgy 1972. március 1.

csaknem négy hónapos kényszerszünet után szerdán felszínre gördült az első csilló szén a tatabányai 12/a aknából. a széntermelés újbóli megkezdése azt bizonyítja, hogy siker koronázta a mentőknek, az akna dolgozóinak, a mentés irányítóinak több hónapja tartó nehéz küzdelmét, mint már hírül adtuk, a múlt év novemberében pusztító tűz keletkezett ebben az aknában. először az egész bánya teljes lezárásával akadályozták meg a heves égést, majd vizet juttattak a külszínre a mélybe a még parázsló góccok végleges elfojtására. a tűz kialvása után sem ért véget a küzdelem. december elején megkezdtek a bányatérsegek felderítését, víztelenítést és a helyreállítási munkákat. azóta sok tízezer köbméter vizet küldtek a felszínre, s fokozatosan hordítják vissza a föld alatti térsegeket. rendkívül nehéz körülmények között dolgoznak a mentők és a bányászok, hiszen a tűz és a víz nyomában sok helyen keletkezett omlás, törés, tönkrementek a biztosító berendezések. természetesen a felderítés, a helyreállítás során a legszigorúbban betartják az életvédelmi rendszabályokat, s így egyetlen baleset sem történt.

/folyt. köv./

Tótyó

-15-

bb. 15. / sikerrel járt...../

a mentők által felszabadított bányarészekben az akna dolgozói fokozatosan foglalják el régi munkahelyüket. szerdán az első frontfejtésben kezdték meg a termelést, de már előkészítik az újabb termelő munkahelyeket is. márciusban naponként 80 vagon szenet küldenek felszínre. a számítások szerint a második félévben érik a bányatűz előtti kapacitást, a napi 130 vagonos teljesítményt. az akna dolgozóinak zömét még most is a helyreállítási munkákon foglalkoztatják. sok tennivaló vár még a bányamentőkre is. az északi-bányamezőben például most rabolják vissza a víz által alaposan tönkretett, de kijavításuk után meg hasznosítható, nagy értékű bányaberendezéseket. hátra van még a déli-bányamező víztelenítése és felderítése. a helyreállítási munka tetemes költsége megtérül majd, hiszen a bányában gazdag és kitűnő minőségű szénvagyon rejtőzik. /mti/

Lel

bb 16. közlekedési balesetek

tm-ju hgy

1972. március 1.

szabálytalan kikerülés okozta, hogy a xii. kerület bürök utca 49. szám előtt galla ferenc 43 éves docens, budapesti lakos személygépkocsijával összeltközött dr. kővári györgy 26 éves tanár, budapesti lakos által vezetett személygépkocsival. a baleset következtében dr. kővári utasa, kővári lászlóné 50 éves könyvtáros, budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították.

pusztai jános 34 éves vízvezeték-szerelő, budakeszi lakos a iii. kerület bécsi utca 132. szám előtt személygépkocsijával elmulasztotta a kötelező megállást és elütötte prókna gyula 70 éves nyugdíjas, budapesti lakost, akit a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. pusztai ellen eljárás indult.

aknay imre 25 éves orvostanhallgató, budapesti lakos a xix. kerület hunyadi utca 8. számú ház előtt szabálytalan kikerülés közben személygépkocsijával az uttest szélén várakozó csuklás autóbussznak ütközött. aknay imre súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett, a mentők kórházba szállították.

/ folyt. köv./

11.00/ju

TOMKO

- 16 -

bb 16. / közlekedési ... 1. folyt./-ju

a xiv. kerület hungária krt és egressy ut kereszteződésében szabálytalanul haladt át az uttesten és féktávolságon belül egy személygépkocsi elé lépett majnek tamás 78 éves nyugdíjas, budapesti lakos és súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett.

a iv. kerület árpád ut és viola utca kereszteződésében mohácsi gyula 42 éves budapesti lakos személygépkocsijával gyors-hajtás következtében nekiütözött az ut szélén parkoló mikrobusznak. a baleset következtében a személygépkocsi utasa, mohácsi gyuláné 32 éves meo-s, budapesti lakos súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők kórházba szállították.

a ix. kerület gubacsi ut és timót utca kereszteződésében szabálytalanul és körültekintés nélkül haladt az uttesten tamás attila 17 éves tanuló, budapesti lakos, és egy 31-es jelzésű villamos elütötte. súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett, a mentők kórházba szállították. /mti/

bb 17. halálra ítélték az emődi családirtót

vid/ká-ju hgy

1972. március 1.

ifj. csapkó jános 28 éves emődi lakos és felesége között megromlott a házasság, s a férfi elköltözött anyósánál lévő lakásukból. mult év október 11-én az éjszakai órákban csapkó - mint elmondotta - azzal a szándékkal, hogy meglátogassa 3 éves kisfiát - az ablakon keresztül bemászott anyósa házába, majd a kezeügyébe került sámlival először anyósát, özv. lupkovics bertalannét ütlegelte, majd különélő feleségére és a lakásban tar-

tozkodó kulebovitz katalinra, sógornője tizenegy éves kislányára támadt. a súlyosan sérült emberekre és a berendezésre ezután petróleumot öntött, majd felgyújtotta a házat, noha a szobában tartzkodott zoltán nevű kisfia is. felesége életveszélyes sérülésekkel kijutott a házból és segítséget kért. a szomszédok a kisfiút az égő lakásból kimentették, özv. lupkovics bertalannét és a 11 éves kislányt azonban már holtan találták. ifj. csapkó jánosné életét sem tudták megmenteni; öt nap múlva a kórházban belehalt sérüléseibe.

/ folyt. köv./

11.12/ju

TOMKO

- 17 -

L

bb 17. / halálra ítélték... 1. folyt./-ju

ifj. csapkó jános ellen különös kegyetlenséggel, előre kitervelt módon, aljas indokból, több emberen elkövetett emberölés büntetőjében emeltek vádat. a miskolci megyei bíróság dr. koharek józsef büntetőtanácsa többnapos tárgyalás után szerdán hozott ítéletet a brutális családirtó ügyében. a váddal egyezően büntősnek mondta ki ifj. csapkó jánost, s ezért őt halálra ítélté.

a vád képviselője az ítéletet tudomásul vette, vádlott és védője fellebeezett. /mti/

--

bb 18. középiskolai és népművelő-könyvtárosi ösztöndíjat alapított a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/ká-ju hgy

1972. március 1.

a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága a somogyi középiskolai tanulók, valamint a szombathelyi tanítóképzőben, a népművelő-könyvtár szakon tanuló somogyi hallgatók számára társadalmi ösztöndíj alapítását határozta el.

a középiskolai ösztöndíjat azok a nappali tagozatos diákok kaphatják meg, akiknek szülei fizikai dolgozók. számbajöhetnek olyan tanulók is, akiknek szülei nem fizikai dolgozók ugyan, de nehéz anyagi körülmények között élnek, sokgyermekes családból származnak, s amellet jó tanulmányi eredményt érnek el. előnyben részesülnek a szakközépiskolai, illetve a gimnáziumok szakosított osztályaiba járó tanulók. az ösztöndíj összege a tanulmányi eredménytől függően 150-200 forint, a szociális támogatás összege pedig havi 200-300 forint.

a másik ösztöndíjat a népművelő-könyvtáros szakra járó somogyi hallgatók, illetve azok a nem somogyi származású hallgatók kaphatják meg, akik kötelezettséget vállalnak arra, hogy somogyban dolgoznak legalább annyi ideig, amennyire az ösztöndíjat kapták. az ösztöndíj tanulmányi ösztöndíjból, szociális támogatásból és ösztöndíj pótlékból áll. együttes összege 800-900 forint havonta. /mti/

--

11.25/ju

Tóth

- 18 -

bb 19. tavaszodik a csongrádi földeken - vetik a korai borsót és a hagymamagot

1972. március 1.

vid/ká-ju hgy

csongrádban más években ilyenkor a belvizzel küzdöttek a gazdaságok, most pedig a szárazság okoz gondokat. ezért, a csapadékszegény teli hónapok után, fokozott gondot fordítanak a földek lezárására, a talajnedvesség megőrzésére. a porhanyós magágyba sok helyen, így az apátfalvi aranykalász, a makói uttörő, a makói lenin termelészövetkezetben - teljes erővel vetik a hagymamagot és a petrezselyem magját. a tömörkényi alkotmány tsz-ben tíz hektáron földbe került a korai zöldborsó. néhány nap múlva a tavaszi árpa vetésével folytatják a munkát. /mti/

--

bb 20. kevés a szakember, - hiányos a szerviz szolgálat - ankét az olajtüzelésről

1972. március 1.

t bé/pá-ju ie hgy

ez év őszén rendezi meg az v. olajtüzelési konferenciát az energiagazdálkodási hatóság és az energiagazdálkodási tudományos egyesület. a nagyszabású rendezvény előkészületének jegyében szerdán olajtüzelési ankétot tartottak a technika házában. összegezték a korszerű energia-hordozók felhasználásának hiányosságait, jelenlegi helyzetét, hogy a problémákra az őszi konferencia majd részletes választ adhasson.

megállapították, hogy az elmúlt öt év alatt rendkívül dinamikus fejlődött az olaj-felhasználás. az áfor egységsítette a tüzelő- és fűtőolaj fajtákat. külön vállalat létesített a kis- és közepfogyasztók ellátására, a tervezés, a kivitelezés és a szerviz munkálataira. ugyanakkor azonban még számos hiányosság található, kevés a szakember, éppen ezért nem tudnak elég gondot fordítani a biztonsági berendezések beállítására, a hibás fűtőelemeket pedig a hiányos szervizellátás miatt nem tudják időben megjavítani.

az energiagazdálkodási tudományos. egyesület és az országos energiagazdálkodási hatóság ezeket a hiányosságokat széleskörben feltárja és megszüntetésükre átfogó javaslatokat készít. /mti/

--

11.40/ju

Tóth

- 19 -

bb 21. bezárták a salgótarjáni szénmedence utolsó aknaüzemét

vid/kz-ju hgy

1972. március 1.

szerdától nem bányásznak többé a nógrádi szénbányák forgács aknaüzemében. az üzemet a nógrádi szénbányászat tervszerű, fokozatos visszafejlesztésének keretében bezárták. az ott dolgozó kétszázötvenhárom bányász közül mintegy negyvenöt-ötven nyugdíjba megy, a többiek elhelyezkedéséről gondoskodtak. h

a salgótarjáni szénmedencében több mint száz éve kezdődött meg a szénbányászokodás, a most bezárt forgácsakna térségében is. bezárásával a salgótarjáni medence legutolsó bányája szűnt meg. még ebben az évben, előreláthatólag a tavasz folyamán megszüntetik a termelést a mátranovákai bányaiüzem utolsó bányájában, a csurgó-aknaüzemben is: az itt dolgozó több mint ötszáz bányász elhelyezéséről is gondoskodnak. ily módon a nógrádi szénkitermelés már csupán a nagybátonyi medencére korlátozódik, és az 1964-ben még harminc aknaüzemmel, évente három- és félmillió tonna szenet szolgáltató nógrádi szénbányák száma négy aknaüzemre csökken, melyeknek idei terve alig haladja meg az egymillió tonnát. /mti/

--

bb 23. a mahart balatoni hajózási üzemigazgatósága közli:

vid/kz/mné-ju hgy

1972. március 1.

március 4-én, szombaton üzemkezdettől - az érvényben lévő teli menetrend szerint - megindul a siófok - balatonfüred - tihany közötti személyjárat, továbbá a tihanyrév -szántódrév közötti kompjárat. /mti/

--

11.55/ju

Tó12h5

- 20 -

bb 22. javaslat kaposvár és környéke idegenforgalmának fejlesztésére

vid/ká-ju hgy

1972. március 1.

somogy megye székhelye kaposvár az idegenforgalmi lehetőségek gondos felkutatásával és célszerű felhasználásával somogy, illetve a dunántul egyik idegenforgalmi centruma lehet. erről tárgyalt szerdai ülésén kaposvárott a városi tanács végrehajtó bizottsága. az előterjesztett javaslat szerint igyekeznek bekapcsolni az idegenforgalomba a városkörnyéki területeket is. a töröcskei tónál 200 személyes kempinget és ötven személyes turistaszállót építenek, a gyertyános-völgyben parkerdőt alakítanak ki, ifjúsági és turista-telepet hoznak létre. a tervek szerint menedékházat, kilátótornyot, sí- és ródlipályát építenek.

kaposvárott bővítik az elhelyezési lehetőségeket. a béke szállót korszerűsítik. a kaposvári dorottya-házat turistaszállóvá alakítják át, földszintjén csokonai emlékmúzeumot rendeznek be. a városi tanács vb javasolja a somogy megyei tanács végrehajtó bizottságának, hogy a megye és kaposvár idegenforgalmának egységes irányítására hozza létre a megyei idegenforgalmi intéző bizottságot. /mti/

--

bb 25. ülést tartott az országos választási elnökség

tm-ju zs hgy

1972. március 1.

a népköztársaság elnöki tanács a 1972. március 12-re új választást tűzött ki az elhalálozás miatt megüresedett csongrád megyei 15. számú és a hajdu-bihar megyei 7. számú országgyűlési képviselői választókerületben. mindkét választókerületben megtartották a jelölőgyűléseket. a választók jelölőgyűlései a csongrád megyei 15. számú választókerületben kangyalka antalt, a budapesti mezőgazdasági gépgyár makói gyárának igazgatóját, a hajdu-bihar megyei 7. számú választókerületben pedig vilmányi máriát, a hajduböszörményi textilfeldolgozó vállalat technikusát jelölték országgyűlési képviselőnek.

az országos választási elnökség szerdán megtartott ülésén a jelöléseket megvizsgálta. megállapította, hogy a jelölések a törvényes követelményeknek megfelelően történtek. ezért kangyalka antalt, a csongrád megyei 15. számú és vilmányi máriát pedig a hajdu-bihar megyei 7. számú országgyűlési képviselői választókerület képviselőjelöltjeként elfogadta. /mti/

--

12.05/ju

Tó12h5

- 21 -

bb 24. nem lesz hiánycikk az öntözőcső - megfelelő készletek az agrotrösztnél az öntözési időnyre

1 jf/tr/ny ie hgy

1972. márius 1.

az elmúlt év februárja óta hozzávetőleg 200 milliméternyi csapadék - az éves átlagnak V - hiányzik a földekről. ezen az utóbbi napok szórványos esőzése nem változtat, s így az idén minden eddiginél nagyobb jelentősége lesz az öntözésnek, amelyet a terv egyébként is több szempontból előnyben részesít. 1972-ben kedvezményes feltételek mellett a gazdaságok 6-8 ezer hektárral bővíthetik az öntözőterületet. előny az is, hogy a mesterséges csapadék fogadására berendezett összes terület minegy kétharmada a fő időnyben kap majd vizet.

nagy kérdés azonban, lesz-e elegendő öntözőberendezés, cső és felszerelés? az mti munkatársának erre a kérdésére az agrotröszt szakemberei elmondották: felkészültek arra, hogy ugrászerűen megnő az érdeklődés, már jól előre felmérték a várható igényeket, és így a kereskedelem a leglényegesebb öntözőberendezésekből ki tudja elégíteni a szükségleteket. a raktári választék minden eddiginél gazdagabb. a kínálat összeállításánál bizonyos mértékig figyelembe vették a kormányprogramokban kiemelt növényi kultúrákkal kapcsolatos speciális igényeket is.

az elmúlt években sokáig hiánycikk volt az öntözőcső. ennek beszerzésével idén várhatóan nem lesz probléma, hiszen a perrot-rendszerű csövekből és a hozzá tartozó szerelvényekből 144.000 méter áll a gazdaságok rendelkezésére. a műanyagcsövekből ötezret vásárolhatnak a termelők. az agrotröszt nagy erőfeszítéseket tett az öntözőszivattyúk beszerzésére. a régebbi típusok közül máris elegendő van raktáron, sőt a legújabb mintájú diesel motoros szivattyúkból is - amelyeknek gyártását az elmúlt évben kezdték meg diósgyőrött - az igényeknek megfelelő készlet vár eladásra. az átemelő szivattyúkból is folyamatos szállítást ígér a kereskedelem. idén először kisebb teljesítményű, agrofíli-típusú átemelő szivattyúkat is forgalomba hoznak a választék bővítésére. ezek jó szolgálatot tesznek a kisebb területen gazdálkodó üzemekben.

az agrotröszt szakemberei szerint a kereskedelmi megrendelések alakulásából is jól lemérhető, hogy a mezőgazdasági nagyüzemek nagy öntözési feladatokra számítanak: idén eddig egyharmadával több öntözési felszerelést értékesítettek, mint tavaly. /mti/

12.10/ny

-22-

több mint egyharmada

13/10

bb 26. szétfujják a bakhákat, permetezik a gyümölcsfákat bács-kiskun megyében

vid/kz-ju hgy

1972. március 1.

tavasziás képet nyújt az esőtől frissülő bács-kiskun megyei határ. szokatlanul mozgalmasak a szőlősök, gyümölcsösök. a 100 ezer holdra terjedő szőlőültetvényen mindenütt nyitják, metszik a tőkét. a kecskeméti szikkai állami gazdaság szőlőseiben hazai gyártmányú nyitógépek dolgoznak a pásztaiban. a törökszentmiklósi mezőgazdasági gépgyár új szőlőművelő gépei, az ugynevezett utónyitást végzik. a nagyteljesítményű ventilátorok lefujják a tőkéről a takarót, sérülés nélkül bontják ki a vesszőket, a bakhákat alól. a látványos, újszerű munkaművelet nagy érdeklődéssel tanulmányozzák a környék kertészeti gazdaságainak szakemberei is.

a szőlőműveléssel egyidőben megkezdtek a gyümölcsfák ápolását. a korai munkakezdéshez a jó idő teremtett feltételeket. ti-szakácske, lászólófalva határában az almásokban kezdték a munkát: a rügyfakadás előtti, ugynevezett lemosó permetezést végzik. az enyhe tél után erősebb fertőzöttséggel kell számolni, s így rövidíteni kell a permetezési forgókat a gazdaságokban. ennek gondja, hogy nem mindenütt áll elegendő növényvédő gép a termelők rendelkezésére. a meglévővel kell úgy gazdálkodni, hogy megelőzzék, s minimálisra csökkentsék a fertőzöttséget a kertészetekben. /mti/

--

bb 27. vendéglátó áruház miskolcon

vid/kz-ju hgy

1972. március 1.

szerdán átadták rendeltetésének miskolcon a hungária szálloda és étterem vállalat, valamint a miskolci agrokonzum közös beruházásával létrehozott vendéglátó csemegeáruházat. a volt állami áruház helyiségéből kialakított komplexummal az ételkészítés és az olcsó vendéglátás új formáját próbálják ki. egyik részlegében csemegeárut, konzerveket, huskésztímenyeket, továbbá konyhakész, előrecsomagolt, zöldségfélét, primár-árut, gyümölcsöt vásárolhatnak a vendégek, másik részlegében pedig helyben fogyasztható meleg ételeket árulnak. az áruház alagsorában borozót rendeztek be. /mti/

--

13.00/ju

13^h
10

- 23 -

bb 28. a MÁV Pécsi Igazgatósága közli:

vid-kz/mné-ju hgy

1972. március 1.

pályafenntartási munkák miatt március 6 - május 26 között - március 31 - április 5 és május 2. kivételével - a hétfőtől péntekig tartó munkanapokon a Mórág - Bátaszék vasutállomások között nem közlekedik a 2112, a 2127b és a 2124 számú vonat. A forgalmukat autóbuszokkal bonyolítják le. a vonatpótló autóbuszok menetrendje azonos az átmenetileg megszüntetett vonatkéval, s a MÁV díjszabás alapján váltott menetjegyekkel vehetők igénybe. a vonatpótló autóbuszok utipodgyász és expresszú fuvarozását nem vállalják.

szombaton és munkaszüneti napokon a fenti vonatok a hivatalos menetrendben előírtak szerint közlekednek. /mti/

--

bb 29. kétezer lóerős dieselmotort kap a MÁV miskolci Igazgatósága

vid-kz/mné-ju -cz

1972. március 1.

az első félév végéig tíz 2000 lóerős szovjet gyártmányú dieselmotort kap a MÁV miskolci Igazgatósága. az első szerdán ünnepélyes külsőségek között adta át az Igazgatóság vezetőinek Nyikolaj Kirillovics Barabaszov, a szovjetunió magyarországi kereskedelmi a nagyteljesítményű dieselmotort üzembeállítására részét képezi annak a programnak, melynek keretében az Igazgatóság területén fokozatosan kikapcsolják a vonatból a gőzmotort. ugyanezen a napon avatták fel Miskolcon a régi hűtőházból átalakított dieselmotor javító és a vasutasok korszerű oktatási központját is. a 120 személyes oktatási központban képezik majd ki a szovjetunióból érkező dieselmotort vezetőit és szerelőit.

a szerdán átadott első nagyteljesítményű dieselmotor mindjárt meg is kezdte szolgálatát: az ózdi kohászati üzemekbe továbbított egy nyersanyag-szállítványt. /mti/

L KÉPVISELŐTÉNEK HELYETTESE.

13.10/ju

- 24 -

13⁴⁰
10

bb 30. idény-nyitás a nyékládházi kavicsbányában

vid/kz-ju -cz

1972. március 1.

szerdán, jóval a tervezett határidő előtt megkezdődött az idény nyékládházi, az ország legnagyobb kavicsbányájában. a ,,nyéki aranyat,, az építkezéseken nélkülözhetetlen gyöngykavicsot két mesterséges tóból nagyteljesítményű kotróhajókkal szállítják a felszínre. a hidro pneumatikus kotróhajó huszonnégy óránként négyezer köbméter kavicsot ,,szippant fel,, az NSZK gyártmányú mohoszú kotró ,,kanala,, pedig egyszerre hat köbméter anyagot ,,markol ki,, a mederből. az így kitermelt kavicsot nagyrészt önjáró és önkirakó uszályokkal szállítják a kikötőkbe és onnan gumiszállítószalagokon a törő és osztályozóművekbe. a két tóból az idény egymillió hatszáz ezer köbméter kavicsot vesznek ki és ebből jelentős mennyiséget csehszlovákiába exportálnak. a többi kavicsot a keleti országrész nagy építkezéseire küldik. /mti/

--

bb 31. időjárásjelentés

-ju -cz

1972. március 1.

a meteorológiai intézet jelenti március 1-én, szerdán 13 órakor:

felhős, párás idő

Szárzsföldünk időjárását továbbra is a változékonyság jellemzi. az izland fölött kialakult alacsony nyomású képződmény enyhe, nedves levegőt szállít nyugat-európán és a brit-szigeteken át a skandináv-félsziget fölé. így ott felhős, párás, többfelé esős az időjárás. délkeletről, a földközi-tenger térségéből továbbra is enyhe, nedves levegő áramlik közép-európa fölé. hatására a kárpát-medencében felhős, esős az idő. a következő 36 óra folyamán országunk időjárása lényegesen nem változik.

hazánkban kedden északkeleten felhős idő volt, 3-6 óráig sütött a nap. az ország többi részén borult volt az ég. többfelé esett az eső. a lehullott csapadék mennyisége ma reggel 7 óráig terjedő 24 óra folyamán általában csapadéknyom és 7 mm között volt, csak néhány helyen érték el a 10 mm-t. a hőmérséklet napközben a dunántúlon 6-10 máshol 10-15 fokig emelkedett. ma hajnalra 1-7 fokig hűlt le a levegő. délelőtt borult, párás, a dunántúlon egy-két helyen ködös idő volt - több helyről ismétlődő esőt jelentettek. a hőmérséklet 11 órára 6-8 fokig emelkedett.

/ folyt. köv. /

13.15/ju

13.15

- 25 -

bb 31. / időjárásjelentés... 1. folyt./-ju

budapesti n kedden a hőmérséklet napi középértéke 8,5 fok volt 5,9 fokkal magasabb mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 6 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 mm, alig változik.

várható időjárás csütörtök estig: időnként kissé felszakadozó felhőzet, szerdán többfelé csütörtökön kevesebb helyen ismétlődő eső. a hajnali és a reggeli órákban párássodás, néhány helyen ködképződés. éjszaka gyenge, napközben mérsékelt délkeleti, déli szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 2-6, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön: 7-11 fok között.

a duna vízállása budapestnél 155 cm. /mti/

--

bb 33. elhunyt sindler adolf,

tm-ju zs

1972. március 1.

a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. w h hamvasztás előtti bucsuztatása március 7-én, kedden 14 órakor lesz a csepeli temetőben.

az mszmp XXI. kerületi bizottsága

/mti/

--

13.20/ju

- 26 -

bb 32. munkalélektan, gyártörténet, a közös gazdaságok fejlődése - időszerű témák a diák-kutatók munkáiban

t szö/gg-ju zs -cz

1972. március 1. d

hogyan tükröződött a szovjet sajtóban a felszabadult magyarország kulturális élete? mi jellemzi a szovjetunió területén élő finn-ugor népek irodalmát? hogyan éltek a budapesti munkások a fehérterror éveiben? - ilyen és ehhez hasonló témákkal foglalkozó dolgozatok versenyeznek a tudományos diákkörök legközelebbi országos konferenciájának társadalomtudományi szekciójában. a diákkutatók társadalomtudományi érdeklődéséről, eredményeiről, a konferencia előkészületeiről tájékoztatta szerdán a sajtó képviselőit dr. székely györgy, az eötvös loránd tudományegyetem dékánja, valamint az előkészítő bizottság tagjai.

a március közepe és május eleje között megrendezésre kerülő, sorrendben 10. diákköri konferencia nyolc szekcióban tartja tanácskozásait, köztük a társadalomtudomány fiatal művelői a budapesti bölcsészkaron ismertetik legjobb dolgozataikat. április 10-12 között a fiatal nyelvészek, történészek, pszichológusok, népművelők, irodalomtörténészek és pedagógiai-szakosok együttesen mintegy 200, különböző témát feldolgozó tanulmányokkal versenyeznek a legjobbak díjairól. az egyetemisták témaválasztása is jelzi, hogy napjaink időszerű kérdései foglalkoztatják a tudományos diákkörökben tevékenykedő tudós-utánpótlást. szó lesz például munkalélektani kérdésekről, a vezetéslelektani kutatások eredményeiről, a termelészövetkezeti mozgalom történeti összegezéséről, gyártörténeti kérdésekről. a tanárjelöltek saját kutatásait ismertetik például a cigánygyerekek oktatásának tapasztalatairól, az egésznapos iskola pedagógiai légköréről, a szocialista életmód és a szabadidő növekedésének összefüggéseiről. a dolgozatokat ismert szakemberekből álló zsűri bírálja, s ítéli oda a főhatóságok, illetve a társadalmi szervek díjait.

a diákköri mozgalom vezetői elmondták, hogy a fennállásának 20. évfordulóját ünneplő tudományos diákköri tevékenység jól bevált a tudományos utánpótlás műhelyeként is: számos fiatal oktató, kutató éppen a diákkörökben elért eredménye alapján kerül ki később az egyetemekre, tudományos intézetekbe. a feladatokról szólva hangsúlyozták, hogy a tudományos diákkörökben megszerzett „kutatási tréning”, később igazi termelőerővé válhat a fiatal szakemberek munkája nyomán. ezért célszerű lenne a különböző fórumokon több kutatási lehetőséget teremteni a tudós-jelöltek számára, többet foglalkozni a hátrányos helyzetből kikerülő tudományos képzésével, általában: a tudományos diákköri mozgalom nagyobb erkölcsi és anyagi megbecsülése sok kívánnivalót hagy hátra. /mti/

--

13.35/ju

Tó 14²⁰

- 27 -

obb 35. ötmillió forinttal nőtt a duna- és karasica-menti termelőszövetkezetek jóléti költségvetése - kongresszusi küldöttgyűlés mohácson

vid/kz/ny -cz

1972. március 1.

a közelgő termelőszövetkezeti kongresszus előkészítéseként a duna és a karasica mentén gazdálkodó termelőszövetkezetek területi szövetsége küldöttgyűlést tartott szerdán mohácson. az ezt megelőző tsz- közgyűléseken a dolgozó tagok 90-95 százaléka vett részt, s kétszáznál több felszólaló mondotta el véleményét, javaslatát az időszerű kérdésekkel kapcsolatban. a mohácsi tanácskozáson is elsősorban azok a gondok kerültek felszínre, amelyeknek megoldását a kongresszustól, illetve a kongresszusi határozatoktól várják a szövetkezeti gazdák.

nagy vívmányként értékelték a termelőszövetkezeti tagok társadalombiztosítási helyzetének megjavítását, de még számos szociális probléma megoldásra vár. az ipari és a mezőgazdasági dolgozók szociális ellátása közötti különbségek megszüntetésére vagy legalábbis mérséklésére a közös gazdaságok nagy erőfeszítéseket tettek, jelentősen növelték a jóléti költségvetésüket. ilyen célokra tavaly 21 és fél millió forintot fordítottak, ötmillióval többet, mint 1968-ban. ez azonban csak átmeneti javulást eredményezett, végleges megoldást az erre vonatkozó állami intézkedések hozhatnak majd. ezt sürgeti az a tény is, hogy az utóbbi időben minden eddigénél több fiatal lépett be a termelőszövetkezetekbe. az ifjúságnak a foglalkoztatottsággal, a munkakörülményekkel és a szociális juttatásokkal kapcsolatos fokozott igényei további terheket rónak a közös gazdaságokra.

a küldöttek számos egyéb problémát is szóvá tettek. az emberi munkaerő csökkenése folytán egyre nagyobb szerephez jutnak a gépek, s ezért jogos igény, hogy javítsák a gépek kínálatát és az alkatrész-ellátást. az iparszerű mezőgazdasági termelés általánossá válása folytán a tagok egy része nem képes az évi előírt munkamennyiséget teljesíteni, tehát szükség van bizonyos differenciálásra. végül a szövetkezeti gazdák elégedetlenségüket fejezték ki amiatt, hogy viszonylag keveset tudnak a területi szövetségekről és a tagok tevékenységéről. ezért helyes lenne a küldöttek, illetve a tagok beszámolási kötelezettségét - a más területeken már jól bevált módon - általánossá tenni és érvényesíteni. /mti/

13.50/ny

-28-

Tó 14²⁵

bb 39. megalakultak a dolgozó és a tanuló ifjúság tanácsai pécsett

vid/fm/ny -cz

1972. március 1.

pécsett - a kisz szerveiként - szerdán megalakultak a baranyai dolgozó- és tanulóifjúság tanácsai. mint ismeretes: a kisz viii. kongresszusa állást foglalt az ifjúság különböző rétegeivel való differenciáltabb foglalkozás, a rétegérdekek hatékonyabb képviselése mellett, s evégett jöttek létre a kisz megyei bizottsága mellett működő rétegtanácsok. e szervezeteknek kezdeményező, véleményező és javaslattevő joguk van, sőt a hatáskörükbe tartozó kérdésekben döntenek is. a kisz vezető testületei által hozott határozatokat értelmezik és alkalmazzák, s a maguk területén segítik megvalósulásukat. pécsett már évek óta eredményesen tevékenykedik az egyetemi-főiskolai hallgatók tanácsa. most külön rétegtanácsa alakult az ifjumunkásoknak, a mezőgazdaságban dolgozó fiataloknak és a tanulóifjúságnak.

a 41 tagú ifjumunkás tanács tulnyomórészt fizikai dolgozókból áll, de a bányák, gyárak ifju mérnökei és technikusai is részt vesznek munkájában. elnöke juhász istván, a komlói kossuth-bánya kisz-titkára lett. a tanács három munkabizottságot hozott létre: érdekvédelmi és szervezési, valamint a kisz termelési mozgalmával foglalkozó bizottságot. a 33 tagú mezőgazdasági ifjúsági tanács tagjainak tulnyomó része termelőszövetkezeti és állami gazdasági dolgozó, elnöke máyer béla, a bolyi állami gazdaság kisz-titkára. a tanács külön szövetkezeti, mezőgazdasági üzemi és lakóterületi munkabizottságokat alakított. a tanulóifjúsági tanácsban pécsett és baranya ugyyszólván valamennyi középiskolája, szakmunkásképző intézete képviselést kapott, elnöke mihálszky judit, a pécsi 508. szakmunkásképző intézet kisz-titkára. a tanácsnak öt szakbizottsága van: érdekvédelmi-pályaválasztási, kollégiumi, szervezeti élettel foglalkozó, vezetőképzési és nevelési bizottság.

a baranyai ifjúsági tanácsok az egyes rétegeket leginkább érintő problémákkal foglalkoznak majd, s evégett munkaprogramot állítottak össze. ennek során - többek között - megvizsgálják a kereskedelemben és a szolgáltató iparban dolgozó fiatalok helyzetét, az építőipari kisz-szervezetek működését, a fiatal agrár-szakemberek és a kisz kapcsolatát, a két éves mozgalmi-pedagógiai kísérlet tapasztalatait a baranyai iskolákban. /mti/

13.55/ny

-29-

Tó 14²⁵

bb 34. neveléstudományi kutatók tanácskozása

i szö/tr-ju -cz

1972. március 1.

szerdán a gyógypedagógiai tanárképző főiskolán befejeződött a pedagógusképző intézmények neveléstudományi kutatóinak háromnapos tanácskozása. a tanárképző főiskolák, a tanító- és óvónőképzők tudományos szakemberei az időszerű oktatáspolitikai kérdésekkel szoros összefüggésben tanácskoztak a pedagógiai tudományos kutatómunka továbbfejlesztéséről. megvitatták a legujabb külföldi-szovjet, amerikai, svéd - kutatások tapasztalatait. szóba került, hogy az eddiginél eredményesebben kell bekapcsolni a gyakorló pedagógusokat is a neveléstudományi kutatások munkájába. elemezték a legujabb kutatási módszerek - köztük a matematikai, a pszichológiai, a szociológiai és élettani eljárások - alkalmazásának lehetőségeit a pedagógiai kutatásokban. /mti/

--

bb 36. makarenko-hónap kezdődött a dunaujvárosi szakmunkásképző intézetben

vid/fm-ju -cz

1972. március 1.

szerdán a dunaujvárosi szakmunkástanuló intézet előcsarnokában ünnepélyesen megnyitották az iskola névadója emlékére rendezett makarenko-hónapot. bene károly igazgató méltatta makarenko nevelői munkásságát, majd az iskola kisz- és párt szervezeteinek képviselői koszorút helyeztek el a névadó emléktábláján. /mti/

--

bb 37. megnyitották a nyiregyházi művészeti heteket - holló lászló kiállítása

vid/fm-ju -cz

1972. március 1.

szerdán a nyiregyházi jósa andrás muzeum termeiben - a 85 éves holló lászló festőművész és felesége jelenlétében ünnepélyesen megnyitották a mester alkotásaiból rendezett gyűjteményes kiállítást. a tárlaton a kossuth-díjas kiváló művész 56 művét mutatják be olyan válogatásban, amely félévszázados munkásságának keresztmetszetét adja.

/folyt.köv./

13.55/ju

-30-

To 14²⁵

bb 37. / megnyitották a ... 1. folyt./-ju

a kiállítást, s egyben a negyedik nyiregyházi művészeti hetek eseménysorozatát dr. ördögh jános, a városi tanács elnökhelyettese nyitotta meg.

a művészeti hetek idején még számos kiállítást, hangversenyt, színházi és film-előadást, ankétot, művész-közönség találkozókat rendeznek. többek között a képcsarnok vállalat benczúrtermében öt szabolcsi, a móríc zsigmond színház kiscsarnokjában három fővárosi művész mutatkozik be. márciusban az egri és a nyiregyházi tanárképző főiskola női kara ad közös hangversenyt a megye székhelyén. hat színházi előadásra és két új magyar film bemutatására is sor kerül. /mti/

--

bb 40. ünnepi munkásör-gyűlés a vas megyei állami építőipari vállalatnál

vid/fm-ju -cz

1972. március 1.

a munkásörség megalakulásának 15. évfordulója alkalmából ünnepi munkásör-gyűlést rendezett szerdán szombathelyen a vas megyei állami építőipari vállalat vezetősége és pártbizottsága. maróti jános, a pártbizottság titkára ünnepi beszédében méltatta a munkásörök tevékenységét, majd jutalmak átadására került sor. /mti/

--

bb 41. dr. gebhardt antal,

-ju -cz

1972. március 1.

a pécsi janus pannonius muzeum nyugalmazott osztályvezetője, volt egyetemi magántanár hamvasztás utáni búcsúztatása március 3-án 15 órakor lesz pécsen a központi temetőben. /mti/

--

14.00/ju

- 31 -

To 14³⁰

bb 38. idegenforgalmi és üdülõterület-fejlesztés bács-kiskun megyében

vid/fm-ju -cz

1971. március 1.

bács-kiskun megye idegenforgalmának és üdülõhelyeinek fejlesztésérõl tárgyalt szerdai ülésén a megyei tanács végrehajtó bizottsága megállapította, hogy a természeti szépségekben gazdag alföldi megyében az utóbbi 6-8 évben kialakították a hazai és külföldi vendégek fogadásának alapvetõ feltételeit. ebben az idõszakban fejlõdött bugacpuszta az ország egyik legjelentõsebb idegenforgalmi bázisává. új üdülõhelyek kiépítését kezdték meg a bajai dunaparton, tassnál, a soroksári duna-ág mentén, a lakiteleki tóserdõben, tiszakecskén, a tiszai strand és a kerekdombi termálfürdõ környékén. hétvégi üdülõhelyekké fejlõdtek a kiskun-sági homokhátsági tavak, a szelidi, a vadkerti tó és a fehértó. a lehetõségek azonban még megglehetõsen feltáratlanok. az egy-séges fejlesztés érdekében - hangsúlyozták - mielõbb ki kell dolgozni a megye távlati és középtávu idegenforgalmi- és üdülõhely-fejlesztési tervét. ezt segíti majd a közeljövõben megalakuló duna-tisza közti idegenforgalmi intézõ bizottság is. többek között továbbfejlesztik az ország egyik legfontosabb idegenforgalmi folyósóját, az e-5-ös ut bács megyét átszelõ szakaszának szolgáltatásait. a szerviz- és üzemanyag-töltõ állomások kiépítése már megkezdõdött. kecskemét környékén kempinget létesítenek, s felméri a megyeszékhelyen egy olcsóbb, c-kategóriájú szálloda építésének lehetõségeit. baján szintén újabb vendégfogadó építését tervezik. /mti/

--

bb 42. kitüntetés

k jf/pá-ju ie -cz

1972. március 1.

a népköztársaság elnöki tanácsa hartyáni ferencet, a mém munkaiügyi és szociálpolitikai fõosztályvezetõ-helyettesét nyugállományba vonulása alkalmából a mezõgazdaságban kifejtett több mint két évtizedes érdemes és eredményes munkássága elismerésül a munka érdemrend arany fokozatával tüntette ki. a kitüntetést dr. dimény imre mezõgazdasági és élelmezésügyi miniszter adta át. /mti/

--

14.10/ju

- 32 -

bb 43. jánossy lajos köszöntése

né/se/ny -cz

1972. március 1.

jánossy lajos akadémikust az mszmp központi bizottságának tagját 60. születésnapja alkalmából az mszmp központi bizottsága szerdán köszöntötte.

a központi bizottság üdvözlõ levelét óvári miklós a központi bizottság titkára adta át. jelen volt ajtai miklós a központi bizottság tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, nagy miklós a központi bizottság tudományos-, közoktatási- és kulturális osztályának vezetője és erdey-gruz tibor a magyar tudományos akadémia elnöke. /mti/

--

bb 45. üdit, nem részegít az ujonnan nemesített szõlõk bora

vid/kz/ny -cz

1972. március 1.

befejezõdött a kétnapos borbirálat a szõlészeti és borászati kutató intézet kecskeméti telepén. a bizottság nyolcvan fehér és vörös, új nemesítési borszõlõ levét minõsítette az idén. a kecskemét melletti kutató intézet új homoki borszõlõ fajtái választékosak, megfelelnek a gazdasági igényeknek, s a fogyasztói követelményeknek. jól türik az alföld szélsõségei idõjárását, s kitûnõen díszlenek a dunántúli szõlõtermõ tájakon is. modern mûvelési formák között a legjobbak hektáronként 100-186 mázsás termést adnak. boraik új íz- és színanyagot tartalmaznak. fûszerettségüknel fogva a kulturáltabb borfogyasztási igényeket szolgálhatják. ma már a fogyasztók nem részegítõ mámort várják a bortól, hanem élvezetétõl inkább üdítést, frissítést igényelnek. Vért az igényt a ma még magas szeszfokot nyújtó fajtáknál a természetstechnológiai módszerekkel, a szûreti idény idõzítésével befolyásolják majd. az alapot pedig az íz-, szín- és zamatanyagot gazdagabban termõ, új szõlõhibridek nyújtják. a kecskeméti telepen a legjobb fajtajelöltek tõrstelepet kaptak. /mti/

Ezért is kaptak ujabban a könnyû, homoki asztali borok.

bb 46. 300 pályamû a., vallomások, címû irodalmi pályázatra

vid/fm/ny -cz

1972. március 1.

a 2. országos diákiró és diákköltõ találkozóra kiírt ,,vallomások, címû irodalmi pályázati munkák beküldési határideje szerdán járt le. több mint 300 pályamunkát küldtek a vas megyei kisz-bizottság címére az ország fiatal tollforgatói. ez közel százal több, mint az elsõ találkozó ,,termése,,. a mostani pályamûvek között a versek dominálnak. örvendetesen megnõtt a szakmunkástanuló-pályázók aránya. feltûnõen szép számmal képviseltetik magukat a mezõgazdasági szakmunkás-jelöltek.

/folyt köv/

-33-

14.30/ny

To 15⁰⁰

bb 46. / 300 pályamű.....folyt/ny

a beérkezett prózai írások és verseket elsőkön a négy dunántúli megye a szombathelyen megjelenő „életünk” című irodalmi folyóirat szerkesztőségének tagjai bírálják felül. az általuk legjobbnak ítélt írások ezután a magyar írók szövetségének zsürije rangsorolja. a legtehetségesebb szerzőket hívják meg sárvárra az április 28-29-1 2. országos diákiró és diákköltő találkozóra./mti/

bb 47. jelentős a vas megyei Levéltár nemzetközi tudományos munkája - ülést tartott a vas megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid/fm/ny -cz

1972. március 1.

a vas megyei Levéltár tevékenységéről tárgyalt szerdai ülésén szombathelyen a megyei tanács végrehajtó bizottsága. többek között megállapították, hogy Magyarországon csaknem 200 éves a Levéltárügy, s megközelítően ennyi idős vas megye Levéltára is. a Levéltárnak hármass feladata van: tudományos, népművelési és igazgatási-, amelyek a gyakorlatban szorosan összefonódnak.

a vas megyei Levéltár pécs után az ország második legnagyobb vidéki Levéltára. -az őrzött iratanyag az elmúlt husz esztendő alatt kétszeresére növekedett. a Levéltár a helytörténeti munka tekintetében országosan a legjobbak között van. mintegy 40 főnyi megyei kutatógárda végzi az anyaggyűjtést. előrehaladott állapotban vannak az iskolai oktatást segítő helytörténeti olvasókönyv kiadásának munkálatai. az anyaggyűjtés befejeződött, a kézirat lektorálása megtörtént, s a kötet ez év őszén megjelenik. 1965. óta folyik a vas megyei helytörténeti lexikon anyagának gyűjtése is, amely ebben az évben befejeződik, és jövőre megkezdődik az összegyűjtött anyag feldolgozása. a kötet, amely vas megye községeinek történetét dolgozza fel 1526-tól 1970-ig, 1974-ben kerül kiadásra.

jelentős a Levéltár nemzetközi tudományos tevékenysége is. ausztriával, szlovéniával és horvátországgal van tudományos kapcsolata, amelynek keretében kiadvány-, mikrofilm- és tanulmányut cseréket bonyolítanak. az idén július elején kőszegen nemzetközi történész tanácskozást rendeznek.
/folyt köv/ -34-

14.35/ny

15⁰⁰/₁₀

bb 47. / jelentős a vas megyei....folyt/ny

a vas megyei Levéltár az ország egyik legértékesebb, leglátogatottabb intézménye. anyagára -amely a 13. századtól kezdve folyamatos - az ország minden tudományos intézménye támaszkodik. igen értékes a polgáriásodás korából származó anyaga is, amely más megyékhez viszonyítva országos viszonylatban a legteljesebb.

a vb megállapította, hogy kevés a Levéltár raktárhelyisége, s emiatt az előírt iratvédelmi és iratbegyűjtési feladatát már nem tudja maradéktalanul teljesíteni. jelenleg mintegy ezer folyóméter iratanyag van a megyében, amelynek 15 éves őrzési ideje letelt, s ezért köteleksek lennének átvenni, de raktárhány miatt erre nincs lehetőség. ezért utasították az illetékeseket, hogy dolgozzák ki a Levéltár bővítésének távlati tervét.
/mti/

..-

bb 48. debreceni iskolamúzeum vendégkiállítása az ndk-ban

vid/fm/ny -cz

1972. március 1.

a debrecenben 15 éve alapított iskolamúzeum vezetője, dr. porcsalmy jános középiskolai szakfelügyelő hazaérkezett egyhetes ndk-beli utjáról. az iskolamúzeum ottani vendégkiállításáról elmondotta, hogy a berlini városi tanács oktatási főosztályának meghívására mutatták be a történelemtanításhoz és a művészeti neveléshez készült szemléltető anyagokat. a múzeum 50 nagyméretű fotót, műszaki rajzot, különféle makettek állított ki a berlini tanárok házában. a szemléltető tárgyak másfél évig maradnak az ndk-ban: áprilistól lipcsében, szeptembertől pedig drezdában kerülnek bemutatásra./mti/

..-

bb 52. kitüntetések

tm/ny zs -cz

1972. március 1.

a népköztársaság elnöki tanácsa kovács zoltán és pehr imre nagykövetnek, a külügyminisztérium főosztályvezetőinek, valamint igaz istván tanácsosnak nyugállományba vonulásuk alkalmából, eredményes munkásságuk elismeréséül a munka érdemrend arany fokozatát adományozta./mti/

..-

14.45/ny

-35-

15⁰⁰/₁₀

bb 44. az állami munka fejlesztésének és pártirányításának néhány kérdése - biszku béla előadása az mszmp politikai akadémiáján

-hi/tr-ju -oz

1972. március 1.

rendelkezésre bocsátjuk biszku bélának, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a központi bizottság titkárának ma délután az építők rózsza ferenc művelődési házában - az mszmp politikai akadémiájának előadás-sorozatában - elhangzó beszédét. kezet később adunk. a beszéd feloldásig embargós.

x x x

bevezetőben rámutatott: a marxizmus-leninizmus tanításaiól egyértelműen következik: a kommunista pártok - szemben az opportunistákkal - az osztályharcot kiterjesztik a burzsoá államhatalom megdöntésére, felszámolására, valamint a munkásosztály hatalmának, a proletáriátus diktatúrájának megteremtésére. a hatalom megszerzése után, az új társadalom létrehozásának időszakában pedig a kommunista pártok a munkásosztály államát tekintik a szocializmus felépítése egyik legfőbb eszközének.

az állam kérdéseinek magyarázásánál nemegyszer azt is felvetettük, hogy a diktatúrát és a demokráciát helytelen egymást kizáró ellentétként kezelni. a szocialista állam esetében a kettő dialektikus egységet képez. az utóbbi években napirendre tűztük az államélet, a szocialista demokrácia fejlesztését. ennek azonban nagyon is meghatározott politikai tartalma van. a szocialista demokrácia elmélyítése, továbbfejlesztése a proletáriátus diktatúrájának megerősítését, a központi irányítás hatékonyabbá tételét szolgálja.

erős államhatalom, jól működő államszervezet nélkül nem lehetséges az új társadalmi rendszer, a szocializmus felépítése. több ok miatt is szükséges ezt hangsúlyoznunk.

le kell szögeznünk mindenekelőtt: helyesnek és változatlanul érvényesnek tartjuk a marxizmus-leninizmus klasszikusainak megállapításait az állam elhalásának törvényszerűségéről. azt valljuk, hogy a társadalmi fejlődés magasabb fokán szükségte- lenné válik, vagyis elhal a szocialista állam. ugyanakkor tisztában kell lennünk azzal, hogy az állam elhalását, annak formáit, konkrét útját a történelmi fejlődés még nem tűzte napirendre.

/ folyt. köv./

14.40/ju

- 36 -

bb 44. / az állami munka... 1. folyt./-ju

a legutóbbi tizenöt esztendő főbb tapasztalatait szemügyre véve, rámutatott arra, hogy pártunk kongresszusai meghatározó szerepet játszottak az állami munka fejlesztésében, az ezzel kapcsolatos elméleti, gyakorlati kérdések kidolgozásában.

például a ix. pártkongresszus határozata alapján a központi bizottság és a minisztertanács közös tervet készített és az elemzőmunkát, a felmérést kiterjesztette az államélet csaknem valamennyi fő területére.

a feladatok megoldásának az irányát megerősítette pártunk x. kongresszusa és felhatalmazta a központi bizottságot a munka továbbfolytatására.

a kongresszuson elhatározott feladatok közül az előkészítő munka minden területen befejeződött, és ennek eredményeként máris fontos párt- és állami döntések születtek. még 1970-ben továbbfejlesztettük az országgyűlési és tanácsválasztások rendszerét, módosítottuk a választási törvényt.

a választási rendszer fejlesztését ismertette ezután, majd rámutatott: a 1971-es választásokon a korábbi tapasztalatok figyelembevételével növeltük a jelölőgyűlések szerepét. lehetőséget teremtettünk arra, hogy ahol a helyzet megkívánja, a többes jelölésre gyakorlatilag is mód legyen. ahol több jelölt indult, ott megszüntettük a sorrendiséget. politikai törekvésünknek megfelelően az, hogy a választók bizalmából a parlamentben megfelelő képviselést kaptak pártunkon kívüli szövetségeseink.

a fővárosi és a megyei tanácsok legutóbbi megválasztásánál új módot, a közvetett választásokat vezettük be.

a közvetett választások nem csökkentették a demokráciát, sőt bizonyos értelemben növelték azt. a megyei és a fővárosi tanácsoknál a közvetett választással reálisabb lehetőség nyílik a tanácsstagok tevékenységének alulról, a helyi tanácsoktól kiinduló ellenőrzésére, és ha szükséges, visszahívására. azok a tanácsstagok, akik nem képviselik megfelelően az őket megbízó választókat, vagy passzívak, most már gyakorlatilag is visszahívhatók, mert egy állandóan működő testület, a helyi tanács beszámoltatja, ellenőrzi őket.

/ folyt. köv./

14.50/ju

- 37 -

NA 1532

bb 44. / az állami munka... 2. folyt./-ju

az új tanács törvényel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az annak nyomán végrehajtott változások nem okoztak különösebb zökkenőt a tanácsszervek működésében. hozzá kell azonban tenni: a tanács törvény végrehajtása több éves munkaprogramot jelent.

hosszabb ideig vitatott kérdés volt, egyáltalán szükség van-e a tanácsok gazdasági önállóságának növelésére. álláspontunk két ok miatt határozottan igenlő volt. először is, mert a tanácsok önállóságának, demokratikus működésének fejlesztése elképzelhetetlen, nagyrészt formális lenne a gazdasági lehetőségek, saját anyagi eszközök növelése nélkül. másodsor, úgy véltük, hogy az állam gazdasági szervező, kulturális nevelő funkciójának erősítése nem lehet elég hatékony a tanácsoknak, mint helyi, területi szerveknek a tevékeny közreműködése nélkül.

a gazdasági önállóság növelésével kapcsolatban most más természetű problémák is jelentkeznek. alapos megfontolás mellett, mint eddig, ezután is utat engedünk annak, hogy a tanácsok gazdasági önállóságának növelése kapcsán egyes vállalatok novatartozása tekintetében ugynevezett „profilisztitást”, végezzenek. vannak olyan minisztériumi vállalatok, amelyek helyi szolgáltató jellegűek, s ezeket a tanácsok eredményesebben tudnák irányítani. lehetnek azonban olyan tanácsai vállalatok is, amelyek árutermeléssel foglalkoznak és kapacitásuk folytán sem tekintethetők helyi jellegű vállalatnak, ezért inkább valamelyik minisztériumhoz kellene tartozniuk.

körülméteknél kell eljárni, s az egységes államszervezet hatékonyabb működését kell szem előtt tartanunk, amikor arról döntünk, hogy milyen felügyeleti, szakigazgatási, hatósági funkciók maradjanak a központi államigazgatási szerveknél, s melyek utalhatók a tanácsok hatáskörébe. a központi államigazgatási szervek tételesen is tisztázzák, hogy milyen hatásköröket célszerű meghatározott időn belül a tanácsoknak átadni.

a hatáskörök elosztásánál jelentkezik még egy probléma. vannak például olyan területi tanácsok, amelyek nagyon aktívak, amikor valamely központi államigazgatási szervvel szemben kell harcolniuk hatáskörök megszerzéséért. de ugyanezek a tanácsai vezetők mintha óvatosabbak lennének, amikor nekik kell leadniuk hatáskört, például a községi tanácsoknak. pedig az önállóság növelésének folyamatából a helyi tanácsok, a városok, a községek sem maradhatnak ki. a kerületi, városi, községi tanácsok joggal kívánják, hogy a helyben intézhető ügyeket maguk intézzék és az ehhez szükséges eszközöket is feltétlenül megkapják.

/ folyt. köv./

15.00/ju

- 38 -

NA 1595

bb 44. / az állami munka... 3. folyt./-ju

az elméleti munkánk néhány időszerű tapasztalatáról szólva egyebek között a centralizmust, a centralizáció problematikáját említette meg.

a pártszervezetek, az állami szervek a demokratikus centralizmus elvei alapján épülnek fel és ennek megfelelően dolgoznak. ez egyúttal azt is jelenti, hogy egyes időszakokban - a történelmi körülményektől függően - a centrális elemek, máskor pedig a demokratikus vonások kerülnek a párt, illetőleg az állami szervek munkájának előterébe. mi a centralizmust és a demokráciát soha nem tekintettük egymást kizáró ellentétnek, hanem a kettőt egymással összefüggésben, kölcsönhatásban vizsgáltuk és kezeltük.

jelenleg társadalmunk fejlődésének olyan szakaszában vagyunk, amikor a központi irányítás szilárdságára, hatékonyságára szigorúan vigyázva decentralizálunk, ezt részük gazdasági és állami területen egyaránt.

amikor például úgy ítéltük meg, hogy a feltételek kedvezőek, reformot készítettünk elő a gazdasági irányításában. a gazdasági élet állami irányítását fenntartva, jelentős mértékű decentralizálást hajtottunk végre azokban a jogkörökben, ame-

lyeket helyileg jobban lehet ellátni. nem lehet az ország gazdaságát úgy vezetni, tervszerűen gazdálkodni, a tervszerű, arányos fejlődés objektív törvényét érvényesíteni, mintha az ország gazdasága egyetlen vállalat lenne. jól tudjuk, hogy az új módszer szerinti munka nem könnyű és nem ellentmondásoktól mentes, de meggyőződésünk, hogy helyes és szükséges volt a változtatás.

az államéletben is folyik bizonyosfajta decentralizálás. ezt a folyamatot a szocialista demokrácia szerves részének tekintjük. ilyen irányu munkánk két szempontból különösen jelentős. először: jó feltételeket teremt a dolgozók öntevékenységéhez vagyis a párt politikájának eredményes végrehajtásához. másodsor: segít feltárni a negatívumokat, összegyűjteni a kritikai megjegyzéseket, meghallani a bíráló hangokat és ilyen értelemben a decentralizálással továbbfejlődhet egy olyan demokratikus jelzőrendszer társadalmunkban, amely hatékony segítség, nélkülözhetetlen eszköz a hibák és a fogyatékoságok elleni harcban.

/ folyt. köv./

15.10/ju

- 39 -

NA 1595

bb 44. / az állami munka... 4. folyt. /ju

az állami munka tanulmányozása során találkoztunk olyan jelenséggel is, amikor egy-egy korszerű, vagy annak látszó megoldási formát tulbecsülnek és abszolutizálnak.

-Az ilyen jelenségek legtipikusabb példája az ugynevezett társadalmisítás igénye volt az államéletben. e mögött az a hibás elméleti felfogás húzódik meg, hogy társadalmunk már elérkezett arra a fejlettségi szintre, amelyben az állami feladatokat az eddigieknél is nagyobb mértékben társadalmi szervek végezhetik el.

előjáróban le kell szögeznünk mi támogatjuk a társadalmi alapon, a munkaidőn túl végzett politikai munkát, közéleti tevékenységet. azt valljuk, hogy a társadalmi munka egyik fokmérője a dolgozók politikai, közéleti aktivitásának, esetenként egyik formája és eszköze a szocialista demokráciának.

működnek nálunk nagyon jelentős és tekintélyes szervek társadalmi alapon. nagyon fontos hivatást tölt be például a munkás-őrség, létrehozása, helyes kezdeményezése volt a pártnak. tevékenységére még hosszú ideig szükség lesz a szocialista rendvédelmében. folytathatjuk a felsorolást a népi ellenőrzés, a bírósági népi ülnökök, az önkéntes rendőrök említésével.

vannak olyan állami szervek és intézmények, ahol a társadalmi alapon végzett munka nem jelent egyúttal demokratizálódást, vagy hatékonyabb működést. a társadalmi alapon végzett tevékenység - még a legnagyobb jóindulattal sem - lehet minden esetben kizárólagos, biztosítéka a színvonalas, a szakszerű, az eredményes munkának. márpedig a dolgozók, az állampolgárok az állami szervek munkájának színvonalát, sőt demokratizmusának fokát is elsősorban azon keresztül ítélik meg, hogy mint ügyfeleknek, miképpen intéztek el az ügyes-bajos dolgaikat, milyen gyorsan kapnak választ problémáikra. úgy véljük, e területen vannak feladataink. meg kell vizsgálnunk, milyen államigazgatási ágazatokban dolgoznak társadalmi munkatársak, vagy bizottságok. a tevékenységük összhangban áll-e az adott terület feladatainak jó megoldásával, szakszerű munkájával.

/ folyt. köv. /

15.20/ju

- 40 -

NA 16²⁰

bb. 44. / az állami munka... 5. folyt./rj

azt is felül kell vizsgálnunk, hogy melyik társadalmi, mozgalmi szervezet végez állami jellegű feladatot. mert a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ez sem mindig helyes.

célszerű pontosan tisztázni, mely szervek végezzenek kifejezetten állami munkát, melyek lássanak el kifejezetten társadalmi, mozgalmi feladatokat, esetleg melyik társadalmi szervezet kell mentesíteni állami feladatoktól.

amikor a társadalmi munka bizonyos körülhatárolásán dolgozunk, ez nem irányul a társadalmi ellenőrzés szűkítésére. sőt annak megjavítását, továbbfejlesztését javasoljuk. arra is gondolnunk kell, hogy ha egyes állami feladatokat társadalmi alapon próbálunk megoldani, akkor a társadalmi ellenőrzés lehetőségeit korlátozzuk. ilyenkor csupán önkontroll keletkezik egyes társadalmi szerveken belül. vagyis az ilyen szervezetek kénytelenek önmaguk munkáját ellenőrizni.

a végeredmény: az elzárkózás a bajok feltárásától, immunitás a hibák iránt, általában a társadalmi ellenőrzés meggyengülése.

az állami szervekre vonatkozóan is erősíteni és szélesíteni kell a rendszeres társadalmi ellenőrzést. a párt és a társadalmi szerveknek ehhez kell korszerű formákat és módszereket kidolgozniuk, és itt kell elsősorban hasznosítaniuk a néptömegek növekvő politikai, közéleti aktivitását.

a továbbiakban ismertette a központi bizottságnak az állami irányítás megjavításáról szóló határozatait, konkrétan foglalkozott a központi bizottság tavaly novemberi határozatának végrehajtásával. a központi bizottság a kormányzati munkánál nyomatékosan felhívta a figyelmünket: fenn kell tartanunk azt az elvet, hogy elkerüljük a felesleges párhuzamosságot a párt központi szervei, valamint a kormányiszervek munkája között. ugyanakkor a központi bizottság ismét hangsúlyozta a kormány megnövekedett szerepét az állami szervek irányításában.

az előadó a továbbiakban kitért az igazságszolgáltatási szervek tevékenységére, különös tekintettel az állami munka továbbfejlesztésére. rámutatott: a szocialista törvényesség megőrzésének fontos feltétele - a párt politikáján kívül - az igazságszolgáltatás, a bírói, az ügyészi szervezet fejlesztése. köztudott, hogy az ügyesség a törvényesség őre, és ebben a minőségben meghatározó szerepet tölt be. mégis hiba lenne ennek a fontos vívmánynak a megőrzését a védelmét egyetlen állami szerve bízni. úgy vélem, akkor járunk helyes úton, ha a törvényesség védelmével valamennyi állami és társadalmi szervezet rendszeresen foglalkozik, kezdve az országgyűléstől egészen a helyi tanácsokig.

/folyt.köv./

15.30 rj

- 41 -

NA 16²⁰

a szocialista törvényesség védelmének szervek tartozéka továbbá az olyan jogszabályok alkotása, amelyek helyesen tükrözik társadalmi rendszerünk fejlettségi színvonalát. ebből kiindulva a központi bizottság kezdeményezte egyes- az igazságszolgáltatásban alapevető jogszabályok újjáalkotását, illetőleg módosítását. állást foglalt abban is, hogy a bírósági eljárást egyszerűbbé és gyorsabbá kell tenni. szükségesnek tart további szervezeti és hatásköri változtatásokat az igazságszolgáltatás elvi és szervezeti egységének megteremtésére. a változtatásokat most dolgozzák ki.

a kormány a központi bizottság határozataiban megjelölt célok elérésére több évre szóló jogszabályalkotási programot hagyott jóvá. ennek alapján tervszerűen folyik a különböző jogszabályok módosításának, illetőleg újraalkotásának előkészítése.

a múlt év végén a központi bizottság egyetértésben a minisztertanáccsal és a szakszervezetek országos tanácsával, javaslatot dolgozott ki néhány össztársadalmi feladat irányításának megváltoztatására. a központi bizottság javasolta, hogy a munkavédelem a sport és testnevelési mozgalom központi irányítását állami feladattá tegyék.

általános indokként elég talán annyit megjegyezni, hogy a területek minden oldalu társadalmiasításának hasznosságát a tapasztalatok nem igazolták. az előbb felsorolt szervek tevékenysége, éppen a munka jellege miatt mindenütt államigazgatási feladat maradt.

külön ki tért a társadalombiztosítás önkormányzati jellegű átalakításának szükségességére. társadalombiztosításunk ma már az egész lakosságra kiterjed. ez önmagában is indokolja, hogy a társadalombiztosítást, önkormányzati szerv létrehozásával, a kormány felügyelete alatt működjék jellegében társadalmi is legyen, meg az állam irányítása is érvényesüljön. de más is emellett szól. a szakszervezetek irányító munkája e kérdésben jogalkotó tevékenységgel, igazgatási eszközök igénybevételével történik. vagyis, a társadalombiztosítás bizonyos tekintetben ma is magán viseli az állami jellegét, függetlenül attól, hogy jelenleg szakszervezeti irányítás alatt áll. fontos változás történt a társadalombiztosításban részt vevők társadalmi összetételében is. ma már a munkásokon és alkalmazottakon kívül termelészövetkezeti parasztok, kisipari szövetkezeti tagok is biztosítottak, s hozzátartozóik társadalombiztosításra jogosultak. vagyis a társadalombiztosítás gazdája a szakszervezet, de a biztosítottak nagy része nem szakszervezeti tag.

/folyt.köv./

15.35 rj

- 42 -

NA 1625

a társadalombiztosításnak ez a társadalom egészére kiterjedő vonása új államigazgatási megoldás szükségességét indokolja. elsőrendű érdeke ez a szakszervezeteknek is. a jelenlegi helyzet a szakszervezeti mozgalmat óhatatlanul arra kényszeríti, hogy funkciójánál szélesebb, bonyolultabb gondokat vállaljon magára és gyakran állami természetű szerepkört töltsön be. az egyes problémák megítélésében is gyakran kényszerül az államszervezet szempontjait érvényesíteni. ebből fakad az is, hogy a társadalombiztosítás jellegét, tartalmát és eszközeit a közvélemény is elsősorban államigazgatásnak, állami szervhez tartozónak érzi és tekinti.

a megoldás módja adott. a biztosított dolgozók érdekvédelmi szervezetek képviselőiből, a szakszervezetek, a termelészövetkezeti szövetségek, az ipari szövetkezetek és más társadalmi szervek megbízottjaiból önkormányzati testületet kell létrehozni. ez a testület irányítja majd a kormány felügyeletével a társadalombiztosítást. mindezt úgy kell elérni, hogy az átszervezéssel áttekinthetőbb hatékonyabb irányítási rendszer jöjjön létre, és csökkenjenek az apparátus költségei is. szükséges még azt is megjegyezni, hogy a társadalombiztosítás állami jellegű átszervezése fokozza a szakszervezeti ellenőrzés szükségességét.

az államigazgatási munka megváltásának nagyon fontos része az ügyintézés egyszerűsítése. a nehézkes, a hosszadalmas ügyintézőt gyakran nem felelőtlenség, vagy lélektelenség okozza. a hiba az esetek egy részében a közigazgatási dolgozók szakmai felkészültségében általános műveltségében van. sok államigazgatási szervben baj van a munkafegyellemmel. itt elsősorban az adott államigazgatási szerv vezetőinek kell a helyzetet megváltoztatniuk.

foglalkozunk azzal a tervvel is, hogy a modern technikai nyilván tartási eszközöket miként lehetne felhasználni az államigazgatási munka korszerűsítéséhez. a modern technikai eszközök fokozatos bevezetése az államigazgatásban nem pótolja, hanem csupán megkönnyíti, hatékonyabbá teszi az emberi munkát. a műszaki fejlesztés tervei mellett igyekezzünk jól képzett, színvonalasan dolgozó közigazgatási apparátust kiépíteni.

időről időre jogosan kerül napirendre a közalkalmazottak anyagi, erkölcsi megbecsülésének kérdése.

/folyt.köv./

15.50 rj

- 43 -

NA 1625

vannak azonban más jellegű problémák is. különösen a hosszabb ideje az államigazgatás területén tevékenykedő dolgozóknál merül fel a perspektíva kérdése. a dolgozók nagy többségének - bármennyi ideje dolgozzanak is az államigazgatásban - gyakorlatilag nincs esélye, hogy vezető funkciót kapjon. a vezetői posztok számát növelni nem lehet és nem is szabad. most olyan tervezeten dolgozunk, hogy az államigazgatás területén a beosztás, valamint a rang esetleg ketté váljon. az előbbi az adott munkakört jelenti, a másik az eltöltött idő után az egyéni érdem szerint járna.

ezután az államélet területein végzett pártmunkáról beszélt. aláhúzta: a párt mindenekelőtt eszmei politikai eszközökkel biztosítja a szocialista állam, illetve az állami szervek vezetését. a központi bizottság szervei rendszeresen tanulmányozzák, napirenden tartják az állami munka kérdéseit és elemzéseket, javaslatokat, ajánlásokat készítenek az illetékes párt- és állami fórumok számára. amikor pedig úgy látják, hogy megérték a feltételek a változtatásra, akkor elvileg kidolgozzák ezek jellegét, formáját, illetőleg méreteit. vannak, akik attól félnek, hogy az állami munka decentralizálása, a szocialista demokrácia következtében-ugymond- kicsuszik az irányítás a párt kezéből. a párt irányító, ellenőrző munkájában van mit javítani, ez állandó, megújulást kívánó folyamat, de ami a lényegét illeti, eddig semmi jelét sem tapasztaltuk, hogy ne a párt irányítása érvényesült volna az egyes jelentős döntések meghozatalában.

a különböző állami szervezetekben hivatásszerűen dolgozó kommunisták a párt előtt politikailag felelősek munkájukért. reális követelmény ez, hiszen a törvények, a rendeletek a párt politikájának szellemében születtek, csupán logikusan és ésszerűen kell őket alkalmazni. sajnos nagyon ritkán fordul elő, hogy egy-egy állami vezetőt azért vonjanak felelősségre, mert állami munkája végzése során megsértette a párt politikáját, vagy erkölcsét. a felelősségre vonás rendszerint már csak akkor történik meg, amikor az állami törvényeket is megsértette.

/folyt.köv./

15.55 rj

- 44 -

NA 16³⁰

külön szólok az igazságügyi szervek pártirányításáról és ellenőrzéséről. a pártiszervek itt sem avatkozhatnak bele a konkrét ügyek elbírálásába, az ítélkezésbe. kötelességük viszont, hogy ellenőrizzék a jogpolitikai elvek helyes érvényesítését. fontos feladatuk, hogy a befejezett ügyeket utólag elemezzék, értékeljék és kidolgozzanak általánosítható következtetéseket. az is kötelességük, hogy javaslatokat tegyenek a szocialista törvényesség követelményeinek megfelelő, a társadalom igényeit kielégítő ítélkezési gyakorlat kialakítására.

az állami vezetők munkája és a pártiszervek tevékenysége között előforduló párhuzamosságról szólva megállapította: hiba lenne erőltetni valamiféle merev kettéválasztást, mert a dolgok összefüggnek. amikor mindkét szerv ismeri feladatát, felesleges időpocsékolás ugyanazt a kérdést kétszer megtárgyalni. mondjuk, egyszer megvitatni és dönteni politikai szempontból, és még egyszer ugyanarról határozni szakmai szempontok alapján. hangsúlyozom, az állami munka területeiről van szó. ezért már eleve helyesebb megállapodni az állami vezetőknek és a pártvezetőségnek olyan feladattal-határolásban, hogy lehetőleg átfedések nélkül tárgyaljanak meg és döntsenek az időszerű feladatokról.

meggyőződésem egyébként, hogy a pártirányítás jelentősége az elkövetkező években nem csökken, hanem növekszik. a központi bizottság tavaly novemberi határozata az államigazgatás és az állami szervek pártirányításának fejlesztéséről is e tendenciát jelzi.

befejezésül biszku béla ismételten hangsúlyozta: az államélet, az államigazgatási munka fejlesztése fontos és nélkülözhetetlen része a párt politikájának, az előttünk álló feladatok megoldásának, a szocializmus építésének. sok évi elemző munka van mögöttünk, valamennyi fontos kérdésben tisztáztuk elgondolásainkat és tervszerűen, céltudatosan folytatjuk határozataink végrehajtását.
/mti/

--

16.08 rj

- 45 -

NA 16³⁰

bb 49. küldöttválasztó értekezletet tartott a budapest környéki termelőszövetkezetek területi szövetsége

vid gő kz bh -cz

1972. március 1.

a budapest környéki mezőgazdasági szövetkezetek területi szövetsége szerdán tartotta kongresszusi küldöttválasztó értekezletét a sport szállóban. az utóbbi 4 év munkájának elemzése során részletesen szóltak azokról a problémákról is, amelyek hátráltatják a közös gazdaságok munkáját. kifogásolták a sok jogszabályt; s javasolták azok egységes szerkezetben történő kiadását. a szövetkezetek évről mérlegének összeállításánál például 67 hatályos jogszabályt kell figyelembe venni, s ez okozza legtöbb esetben a számvetés késedelmes összeállítását. sérelmeztek, hogy az állami biztosító a szövetség megkérdezése nélkül emelte fel a díjszabásait, továbbá azt, hogy a termékek értékesítésénél, illetve beszerzésénél még mindig nem érvényesül a felek egyenjogúsága. a különböző szervek egyoldalú előírásokat kötnék ki csaknem minden esetben a tsz-ek rovására.

a szövetségtől azt várják, nyújtson fokozott segítséget többek között a gazdasági elemzéshez és a termelés hatékonyságának javításához. a közös gazdaságok egyik fontos feladata, hogy javítsa budapest lakosságának ellátását friss zöldséggel, gyümölcssel, tejjel, tejtermékkel, tojással, hússal. ennek érdekében a szövetség több társulás alakítását szorgalmazza és szervezi. a hozzászólások után az értekezlet nyolc küldöttet választott, ők képviselik majd a szövetséget a termelőszövetkezetek 11. országos kongresszusán./mti/

bb 51. nagyköveti szintű diplomáciai kapcsolat hazánk és a bangla desh között

tm zs bh -cz

1972. március 1.

a magyar népköztársaság és a bangla desh népi köztársaság kormányai a független és szuverén államok elvei alapján, a két ország népeinek barátsága, a politikai, gazdasági és a kulturális élet területein való gyümölcsöző együttműködés erősítésének és fejlesztésének céljából elhatározták, hogy nagyköveti szintű diplomáciai kapcsolatokat létesítenek. nagyköveteik kölcsönös akkreditálására megfelelő időben kerül sor./mti/

16.15 bh

- 46 -

KA-16

bb 50. konzultáció a felsőkonfekció-értékesítés problémáiról, tennivalóiról

t kf/mm ie bh -cz

1972. március 1.

a felsőkonfekció forgalma a múlt esztendőben - évek óta először - meglepetésszerűen a ruházati szakma átlaga alatt volt. ezzel kapcsolatban rendezett szerdán konzultációt mintegy 60 állami, tanácsi és szövetkezeti szaküzlet vezetőjének részvételével a belkereskedelmi minisztérium ruházati kereskedelmi osztálya. a megbeszélésen elemezték a forgalom alakulását, a visszaesés okait, egyeztettek a minisztérium és a boltvezetők ezzel kapcsolatos tapasztalatait, s meghatározták a tennivalókat.

a ruházati forgalomból a felsőkonfekció 30 százalékkal részesedik. a hazai szokások szerint a lakosság többsége konfekciót vásárol, mert olcsóbb, mint a méretre készült ruházati cikk. ennek ellenére a múlt évben a szövetforgalom jóval erősebben növekedett. jóllehet a konfekciókinálat összességében jobb volt, mint a korábbi években, mégis sokan panaszkodtak, hogy az üzletekben nem kapták meg azt, amit szerettek volna; hiányos volt például a méretválaszték. a minisztérium megállapította, hogy a konfekcióipar készségével nincs baj, exportra 76féle méretben készítenek ruházati cikket, itthon viszont ennek csak a felét rendelik. nagyobb gond, hogy az alapanyaggyártó ipar nem tud az igényeknek megfelelő korszerű terméket adni a feldolgozóknak. probléma az is, hogy a széles kínálatához szükséges készletek tartására az üzleteknek nincs elegendő anyagi alapjuk.

a szakma vezetői szerint a konfekciónak változatlanul a ruházati kereskedelem átlagán felüli forgalomra van lehetősége. a realizálás elsősorban a boltvezetőkön, az eladókon múlik, hiszen a legtöbb kiskereskedelmi vállalatnál mind nagyobb önállóságot élveznek. jól kell gazdálkodniuk a meghatározott eszközökkel, s a szűkebb lehetőségeket is maximálisan ki kell használniuk, egyebek között azzal, hogy mindig a szezonnak megfelelő divatos holmit tartanak. jobban vegyék figyelembe azt is, hogy hol működik a boltjuk, s a környék igényeihez igazítsák készleteiket. ne akarjanak mindent tartani, csak a drágább cikkek forgalmából megélni. bírálta a minisztérium egyes ruházati vállalatok álláspontját, amely szerint az olcsóbb cikkeket nem keresi a fogyasztó. a boltok törekedjenek széles árskálájú cikkek kínálatára, mindig tartsanak olcsó terméket is.

szóba került a megbeszélésen, hogy a közvetlen beszerzést - amely a felsőkonfekcióban már eléri az évi két milliárd forintot - a választék-bővítés, az átlagostól eltérő igények szolgáltatásába kell állítani, s e tekintetben is sok múlik a boltvezetőkön./mti/

- 47 -

16.25 bh

KA-1700

bb 53. fogadás az ndk nagykövetségén

i vt/mm zs bh -cz

1972 március 1

a német demokratikus köztársaság nemzeti néphadserege megalkulásának 16. évfordulója alkalmából Willy Meurer alezredes, az ndk budapesti nagykövetségének katonai és légügyi attaséja szerdán fogadást adott a nagykövetségen. megjelent a fogadáson Gyenes András, az MSZMP központi bizottságának osztályvezetője, Papp Árpád vezérőrnagy, a munkásőrség országos parancsnoka, Rácz Sándor rendőrvezérőrnagy, a belügyminiszter első helyettese, Szücs László vezérőrnagy, honvédelmi miniszter-helyettes és Marjai József külügyminiszter-helyettes. ott volt a magyar néphadsereg tábornoki és parancsnoki karának sok tagja, a társ-fegyveres testületek több vezető beosztású munkatársa.

Dr. Herbert Plaschke nagykövettel az élen részt vettek a fogadáson az ndk nagykövetségének diplomatái, továbbá i.v. Tutarinov vezérezredes, a varsói szerződés egyesített fegyveres erői parancsnokságának magyarországi képviselője, valamint b.p. Ivanov vezérezredes vezetésével a szovjet déli hadseregcsoport parancsnokságának magasrangú képviselői.

megjelent a fogadáson a budapesti diplomáciai képviselők több vezetője, katonai és légügyi attaséja. /mti/

--

bb 54. elbucsuztatták Maleczky Oszkárt

t ró/gg zs bh -cz

1972. március 1.

Szerdán az operaház előcsarnokában vettek végső búcsút rokonai, barátai, pályatársai és tisztelői az elhunyt Maleczky Oszkár Kossuth-díjas, kiváló művésztől. A koszorúkkal borított ravatalnál jelen volt a művelődésügyi minisztérium több vezető munkatársa, kulturális életünk számos kiválósága. Erkel Hunyadi Gyászindulójának elhangzása után az operaház tagsága nevében Lukács Miklós igazgató búcsuzott az elhunyttól.

- Maleczky Oszkár egyéniségében ideális egyensúlyt tartott az emberi szerénység a jogos művészi öntudattal. Jellemének legfőbb vonása mégis az alázat volt. Alázat a zenetörténet nagy előadóművészei, halhatatlan alkotásai és mindenekfelett a választott hivatás, az operaművészet iránt. Ösztönös muzikalitás, bámulatos zenei intelligencia, bravuros színpadi alakítókéesség, s mindezek mellett olyan, szinte korlátlan kifejezőképességgel megáldott énekhang, aminek sokrétű árnyalatgazdagsága nem ismert lehetett. /folyt. köv./

48 -

16.27 bh

M 17⁰⁰

bb 54. /elbucsuztatták folyt./ bh

ma és minden bizonnyal még igen sokáig az lesz és marad minden fiatalabb művész részére - aki valamely szerepét átveszi -, a legnagyobb elismerés, ha teljesítménye Maleczky Oszkárhoz mérve is megállja helyét, méltónak bizonyul a nagy elődhez.

az operaház magánénekesei nevében Jámbor László búcsuzott Maleczky Oszkártól, a pontos és lelkiismeretes művész példaképétől, aki az operairodalom számos szerepét alakította évtizedeken keresztül és az együttes nagyrabecsült támasza, oszlopa volt, kimagasló énekkultúrájával méltán vívta ki a közönség szeretetét.

a hosszas betegség után elhunyt művészt a karkasréti temetőben helyezték örök nyugalomra. a sírnál dr. Sipos Jenő, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára búcsuzott Maleczky Oszkártól, megemlékezve arról, hogy mint tanár nemzedékeket nevelt az operakultúra szeretetére és a művészi alázatra. /mti/

--

bb 55. elhunyt Tóth Ferenc,

gk zs bh -cz

1972. március 1.

a x. kerületi pártbizottság fegyelmi bizottságának tagja, az egyesült gyógyszer- és tápszergyár volt pb-titkára. búcsuztatása március 3-án 15 órakor lesz a x. kerületi új-köztemetőben.

mszmp x. kerületi bizottsága

/mti/

--

bb 57. elutazott hazánkból a Pak Szong Csol vezette kndk-küldöttség

t bé/gk bh -cz

1972. március 1.

Szerdán a kora délutáni órákban elutazott hazánkból a kndk küldöttsége Pak Szong Csol, a koreai munkapárt politikai bizottságának tagja, a kndk minisztertanácsa elnökhelyettesének vezetésével. a delegáció Fehér Lajosnak, a minisztertanács elnökhelyettesének meghívására hat napig tartózkodott hazánkban. búcsuztatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent Fehér Lajos, az MSZMP politikai bizottságának tagja, miniszterelnökhelyettes, Péter János külügyminiszter, dr. Szabó Zoltán egészségügyi miniszter, Oláh István vezérőrnagy, honvédelmi miniszter-helyettes. ott volt Pak Gjong Szun, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete és V. J. Pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete.

a ferihegyi repülőtéren csatlakozott a delegációhoz a budapesten átutazó Ho Dam, a kndk külügyminisztere, akit magyar kollégája, Péter János üdvözölt. /mti/

--

M 17⁰⁰

- 49 -

bb 56. a vetőmag-termesztés bizalmi munka - országszerte befejeződtek a vetőmagszaporító gazdaságok tanácskozásai

vid/kz bzs -cz

1972. március 1.

köztudott, hogy a magas termés hozamok egyik alapvető feltétele a kiváló minőségű, nagyhozamu vetőmag. a vetőmag szaporítás néhány év alatt országszerte megduplázódott. tavaly már több mint félmillió holdon termeltek állami ellenőrzéssel vetőmagot. ez a mennyiségi növekedés nagyon örvendetes. megfelel annak a célnak, amit a vetőmag törvény előír: a termelőüzemek minden növényfajtnál kellő időben jussanak minőségű, fémzárolt vetőmagokhoz. örvendetes az is, hogy a kalászosoknál az olyan új nagyhozamu magvak, mint az auróra, a kaukázus és más szovjet fajták, egyre nagyobb területet hódítanak meg. gondot okoz azonban, hogy míg a kalászos vetőmagvak területe tulzottan nagy, a cukorrépa, a napraforgó, a kender, néhány takarmánynövény, valamint a zöldségfélék vetőmagtermesztése sem a terület, sem a hozam, sem a minőség szempontjából nem kielégítő. holott ezeknél sokáig nem jelentkeznek még értékesítési gondok, jövedelmezőségük pedig lényegesen meghaladja a kalászosokét.

a termelés ilyen országos tapasztalatai mellett mit hozott a múlt esztendő, a különböző területeken, mit kell tenni? - ezt vitatták meg azokon a megyei tanácskozásokon, amelyek az országos vetőmagfelügyelőség, a mém és a megyei mezőgazdasági szervek rendezésében országszerte tartottak. a sorozat utolsó eseményére szerdán került sor a komáromi állami gazdaságban, ahol a komárom megyei vetőmagtermesztő szakemberek tanácskoztak.

komárom megye nem tartozik a jó természeti adottságu megyék közé. mégis jelentős eredményeket értek el tavaly a növénytermesztésben. különösen kiemelkedik az országos átlagot meghaladó 32,7 mázsás hektáronkénti búzatermés. a növénytermesztés színvonala tehát lehetővé teszi, hogy eredményesen termesszék az intenzív fajtákat. a helyesen megválasztott fajta azonban csak akkor érvényesítheti jó tulajdonságait, ha kifogástalan a vetőmag szaporítása. a vetőmagelőállítás tehát bizalmi munka, és nagy feladatot ró a szakemberekre - ebből indult ki a tanácskozás és ezért bírálták a mulasztásokat, a hibákat. összegezve a tapasztalatokat: a megyében is a minőség fokozására kell irányítani a figyelmet. a megye eredményei, adottságai lehetővé teszik, hogy például az őszi búzánál a tervbevett 1975 évnél is hamarabb kerüljön sor teljes fajtaváltásra. fontos feladatként jelölték meg a burgonya vetőgumó termőterület növelését, mert ez az alapja annak, hogy a megye mélyponton lévő burgonya termesztését fellendítsék. /mti/

16.30/bzs

- 50 -

NF 1710

bb 58. új épületet kap a fővárosi levéltár - a budapesti sütőipar feladatai - ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t pr/fk zs bzs -cz

1972. március 1.

az elmúlt esztendőben számos intézkedéssel igyekeztek enyhíteni a fővárosi levéltár aggasztó helyzetén, e fontos dokumentációs központ már-már képtelen eleget tenni kiterjedt közigazgatási-iratkezelési funkciójának, közművelési, illetve a főváros történetírását gondozó feladatainak - állapította meg szerdai ülésén a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága.

amennyire biztatóak a levéltár szervezeti felépítését, folyamatos munkáját segítő intézkedések, legalább annyira aggasztóak az iratkezelési, raktározási gondok. céltudatos tevékenység eredményeként elkészült a fővárosi levéltár öt éves munkaterve, napvilágot látott a gyűjtött anyag kezelhetőségét biztosító ugynevezett fondjegyzék, s 1971 január elsején életbe lépett az igényeknek jobban megfelelő szervezeti szabályzat. /az új szervezeti szabályzat megkülönböztetett figyelmet szentel a felszabadulási anyagok rendezésének és feltárásának, a fővárostörténeti kutató és ismeretterjesztő tevékenység összehangolásának, valamint a tanácstörvény alkalmazásához szükséges közigazgatási funkció ellátásának. /

a raktározási problémák megoldásának korábbi halasztgatása miatt ma már semmiféle ideiglenes megoldás nem vezet eredményre, a fővárosi levéltár már nem nélkülözhet tovább egy minden igényt kielégítő új, önálló épületet. iratanyaga 15 ezer méternyi polcot tölt meg, ennek kétharmada a nem megfelelő tárolás miatt súlyosan veszélyeztetett, gombásodik, penészedik. a szakértők véleménye szerint 8-9 éven belül egyszerűen eltűnik majd a betű a papírról. a gyűjteményt három helyen „gondozzák”, csaknem 10 ezer folyóméternyi még ma is a bazilika altemplomában van, annak ellenére, hogy az itteni raktárak kiürítésére 1959 óta több ízben is született kötelező erejű köjaldöntés és tisztí orvosi utasítás. a bazilika pincéiben szinte lehetetlen dolgozni, ott napi két óránál többet - egészségének veszélyeztetése nélkül - a levéltár egyetlen munkatársa sem tartózkodhat. az anyag további részét a városházán, illetve a budapesti műszaki egyetem hess andrás téri épületében helyezték el - a körülmények itt sem sokkal jobbak, mint a bazilikában.

/folyt. köv./
16.35/bzs

- 51 -

NF 1710

w

bb 58. /uj épületet kap ... 1. folyt./bzs

a napi feladatok ellátása mellett a Levéltár dolgozóí szép sikerekről adhatnak számot: nehéz körülményeik ellenére egyebek között a közelmúltban publikálták a „források budapest múltjából„ című válogatott dokumentum-sorozat első két kötetét, s nyomdába adták e forráskiadvány harmadik részét is. a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága úgy döntött, hogy indokolt egy új levéltár felépítése, az épület beruházásának előkészítését már a negyedik ötéves terv során meg kell kezdeni.

az ülés napirendjén szerepelt a budapesti sütőipar helyzete is: a végrehajtó bizottság tagjai a sütőipar fejlesztésével kapcsolatos kormányhatározat óta eltelt időszakot elemezték. a fővárosi népi ellenőrzési bizottság segítségével megállapították, hogy nem sikerült megoldani a jöminőségű kenyér sütéséhez kellő liszt-pihentetést, a zsákokon még ma sem jelzik a liszt siker tartalmát, a munkaerő-ellátás gondjai miatt nem bővül a választék, nem megfelelőek a szállító gépkocsik, s nem megnyugtató a szakember-utánpótlás helyzete sem. ami a beruházásokat illeti: csepelen 1974 végére óbudán 1973 közepére, a józsef attila lakótelepen pedig az idei esztendő végére készül el az új kenyérgyár. a százados uti sütőüzem rekonstrukciója még várat magára. a végrehajtó bizottság kötelezte a budapesti sütőipar vezetőit: egy hónapon belül készítsenek intézkedési tervet a gondok enyhítésére. /mti/

bb 59. megkezdődtek a járási népfront választási gyűlések - megalakult a kecskeméti járási népfrontbizottság - ötvennégy tanyai bizottságot választottak bács-kiskunban

vid fm bh la

1972. március 1.

bács-kiskun megyében befejeződtek a helyi népfront-választások és megkezdődtek a járási népfrontbizottságokat újráválasztó gyűlések. szerdán elsőként a kecskeméti járási népfrontbizottságot választották újrá. egyidejűleg elkészült a választások eddigi eredményeinek megyei „mérlege„, amelyből egyebek között kitűnik; a gyűléseken huszezen vettek részt, s mintegy félezren szólaltak fel, tettek javaslatokat a népfrontmunka továbbfejlesztésére. a gyűléseken kizárólag közérdekű problémákról, többnyire helyi kommunálisfejlesztési kérdésekről esett szó. vízműépítésekre, fásításra, bekötő utak kiépítésére, villanyhálózat bővítésére tett társadalmi munka-felajánlásokat a lakosság.

a kiskunságban az eddigi 57 helyett ezután 54 tanyai népfrentbizottság tevékenykedik. a régi tanyai népfrentbizottság helyett nem mindenütt választottak újat, néhány újabb területen viszont most elsőként választottak népfrentszervezet a tanyai emberek. /mti/

- 52 -

16.50 bh

NA 1740

bb. 60. Ulést tartott a magyar nők országos tanácsa

t/gy/gk/rj zs la

1972. március 1.

szerdán a parlament vadász-teremben Ulést tartott a magyar nők országos tanácsa tóth tibornénak, a ruházatipari dolgozók szakszervezete főtítkárának megnyitó szavai után makoldi mihályné, a nőtanács alelnöke mondott ünnepi beszédet.

/makoldi mihályné beszédét mai bb. 8. számú kiadásunkban közöltük, az embargót fe l o l d j u k i /

ezt követően erdei lászlóné, a magyar nők országos tanácsának elnöke tartotta meg referátumát.

/erdei lászlóné beszédét mai bb. 9. számú kiadásunkon közöltük, az embargót fe l o l d j u k i /

a beszámolót élénk vita követte, amelyben felszóltak: nagy józsefné nyugdíjas, a hazafias népfrent nőbizottságának elnöke, dr. horváth éva, gyula város osztályvezető főorvosa, nagy lajosné, a tatabányai pártbizottság osztályvezető-helyettese, markovics lászlóné, pénzügyminisztériumi igazgató, gyenes lászlóné, a nagybányai általános iskola igazgatóhelyettese, duschek lajosné, a szot títkára, az mnot alelnöke, nádor vera dívat-tervező, szécsi éva újságíró, hegedűs ferencné, fűzfő-gyártelep dolgozója, kovács antalné, a hnf pest megyei bizottságának títkárhelyettese, varga lajosné, a seregélyesi áfész elnöke, dr. gömöri edit nemzetközi jogász és bácskai mihályné, a pedagógusok szakszervezetének alelnöke. a hozzászólók kifejezték egyetértésüket az elhangzott referátumokkal, s számos indítvánnyal egészítették ki a nőtanács ez évi programját.

az ülésen felolvasták a vietnami nők szövetségének a magyar nőmozgalomhoz intézett levelét. ebben a vietnami testvérszervezet őszinte köszönetet mond a nemrég hazánkban járt delegáció meleg fogadtatásáért, s a magyar társadalom, a magyar nők nagyszabású takaróakciójában megnyilvánult szerető gondoskodásért. végül vietnam hő asszonyainak mozgalma munka-sikereiben gazdag esztendőt kívánt a magyar nők országos tanácsának. köszöntő táviratot küldött a tanácskozásra gárdos mariska, a nemzetközi nőmozgalom régi harcosa, a mnot örökös tiszteletbeli tagja is, aki hasonló jókívánságokkal üdvözölte a testület tagjait.

a tanácskozás záró aktusaként erdei lászlóné válaszolt a vitában elhangzott észrevételekre, javaslatokra, majd a résztvevők egyhangulag elfogadták az elnökségnek az elmúlt időszak munkájáról szóló beszámolóját és az idei esztendő munkaprogramját. /mti/

17.18 rj

- 53 -

T koletár józsefné a kaposfüredi termelőszövetkezet párttitkára,

NA 1740

bb. 61. kádár jános,

tr/rj zs la

1972. március 1.

az mszmp központi bizottságának első titkára bemutatkozó látogatáson fogadta puncagijn sagdarszürent, a mongol népköztársaság budapesti nagykövétét. /mti/

bb. 62. meteorológiai prognózis a tavasz első napján

1/ba/fk/rj ie la

1972. március 1.

a meteorológiai tavasz első napja nem hozott sok újdonságot. a hőmérsékleti értékeket tekintve ugyanis a tavasz már február első napjaiban megérkezett, és azóta is változatlanul tart. a leesett csapadék mennyisége azonban nem volt az évszaknak megfelelő, budapestben ugyanis február eleje óta csak 25 milliméter hullott a szokásos 34 milliméter helyett. a nap pedig csak 52 órán át sütött, holott 85 órára napsütésnek kellett volna pótolnia a korábbi naphiányt. a hőmérsékleti értékek azonban minden korábbit felülmúltak. az átlagos hőmérsékletnek plusz 0.8 foknak kellett volna lennie, ezzel szemben 4.3 fokos meleggel „vészeltük át”, a telet.

mikor lesz amolyan igazi tavasz,? - erre a kérdésre válaszolva a meteorológiai intézet ügyeletes elmondotta, hogy mivel a tavasz eddig jól előre dolgozott, várható, hogy a sándor, józsef, benedekkel beköszöntő igazi tavaszis időjárás is hamarabb érkezik. mivel a tél amúgy is takarékoskodott a napsütéssel, a hiány előreláthatóan márciusban pótlódik be. a meteorológusok - és a mezőgazdászok - márciustól várják az elmaradt csapadék érkezését is.

/mti/

17.25 rj

- 54 -

NA 1785

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 44. sz. hírünk: / az állami / 2. folyt. 1. bek. végén a szöveg helyesen:

... több éves munkaprogramot jelent. korai lenne tehát a végrehajtás eredményeiről, tapasztalatairól átfogóan beszélni.

hosszabb ideig vitatott kérdés...
/ a közbeeső mondat törölendő! /

/mti/

bb 63. magyar - román mezőgazdasági tudományos együttműködés

t ms/fk zs bh la

1972. március 1.

szerdán az akadémia tudósklubjában láng géza akadémikus, az akadémia agrártudományi osztályának elnöke és grigore obrajeanu akadémikus aláírta a magyar tudományos akadémia és a román mezőgazdasági és erdészeti tudományos akadémia 1972-1975-re szóló tudományos együttműködési munkatervét. az ünnepélyes aláírásnál jelen volt köpeczi béla akadémikus, az akadémia megbízott főtitkára, dr. láng istván főtitkárhelyettes, valamint a magyar mezőgazdasági kutatás több neves szakembere. ott volt l.m. borlesteanu, a budapesti román nagykövetség kulturális ügyekkel foglalkozó titkára.

az aláírás után az akadémia elnöksége fogadást adott a vendégek tiszteletére.

x x x

a most aláírt munkatervről láng géza a következőket mondta az mti munkatársának:

/folyt. köv./

- 55 -

17.55 bh

NA 1805

bb 63. /magyar-román ... folyt./ bh

- megállapodásunk az elmúlt héten bukarestben aláírt magyar-román barátsági, együttműködési és kölcsönös segítségnyújtási egyezmény szellemében fogant. a két akadémia kapcsolatai, amelyek most a munkatervben megerősítést nyertek, nem újkeletűek. intézményeink már korábban együttműködtek román partnereikkel és elmondhatjuk, hogy ezek a kapcsolatok gyümölcsözők, hasznosak voltak.

- meg vagyok győződve arról, hogy együttműködésünk az érintett szakterületeken lehetővé teszi a kutatás idejének csökkentését, a tudományos kutatómunka hatékonyságának növelését, valamint a kutatási eredmények mielőbbi gyakorlati hasznosítását. a tudományos kérdések együttes megoldása - amire a korábbiaknál jóval szélesebb körű együttműködésünk kedvező alapot szolgáltat - mindkét ország számára hasznos lesz és hozzájárul a szocializmus építéséhez, a társadalmi fejlődéshez.

grigore obrajeanu nyilatkozatában már korábban elkezdődött együttműködésre utalva hangsúlyozta:

- a román szakemberek nagyon jól ismerik magyar kollégáik tevékenységét és eredményeit együtt örülnek velük sikereiknek.

- a munkaterv értelmében négy fő témában kerül sor a magyar és román akadémiai intézetek szoros együttműködésére. ezek közül első a kukoricatermesztés és nemesítés, amelyben a magyar tudományos akadémia martonvásári mezőgazdasági kutató intézete és a funduleai román intézet cseréli majd ki munkatapasztalatait, dokumentációs anyagait és biológiai kísérleti anyagok cseréjével is támogatja egymás munkáját. a másik jelentős téma a háziállatok légzőszervi és emésztőszervi megbetegedéseinek leküzdése. itt főleg a kórokozótól mentes állatállomány létrehozása és a háziállatok gombák okozta betegségeinek leküzdése, az erre irányuló kutatómunka emelhető ki. a harmadik témakör a szikes talajok kialakulásának tanulmányozása, a negyedik pedig a talaj tápanyagforgalmának vizsgálata a műtrágyák hasznosulásának növelése céljából, új műtrágyafajták kipróbálása és a trágyázás hatékonyságának növelése.

- az akadémiánkhoz tartozó intézetek vezetőit és munkatársait - mondta befejezésül - az a szilárd elhatározás tölti el, hogy erejükökhöz képest a lehető legjobban részt vegyenek az együttműködésben és ha lehet, menet közben is tovább szélesítsék ezeket a kapcsolatokat tudományunk és a két nép közti barátság szolgálatában. /mti/

18.00 bh

- 56 -

MF 1810

bb. 65. szabadságot angelának! - budapesti fiatalok demonstrációja davisért

t/tf/mm/rj zs la

1972. március 1.

angela davisért emelték fel szavukat a budapesti fiatalok azon a demonstráción, amelyet szerda délután rendeztek a XIII. kerületben, a magyar hajó- és darugyár angyalföldi gyáregységében. a gyárkisz bizottsága és a budapesti népfront bizottság ifjúsági békeklubja rendezte a politikai megmozdulást, amelyen elítélték a kaliforniai bírósági komédiát a fiatal néger kommunista tanárnról.

ifjúkommunisták százai gyűltek össze a demonstrációra, amelyen ismert ifjú énekesek - dinnés józsef, berkó tamás és szentpéteri zoltán - pol-beat dalokat és protest-songokat adtak elő a résztvevőknek már a gyülekezés perceiben, s aztán a gyűlésen elhangzott szónoklatok szövegeiben is.

barsó tomaj, a kisz központi bizottságának osztályvezetője beszélt először a gyűlésen angela davis nagyszerű küzdelméről, bátor, kommunista magatartásáról és a vele vállalt szolidaritás jelentőségéről. leleplezte azt a körmönfont hazugságot, amellyel a san diego-i egyetemről eltávolított és a hajszá után alaptalan vádakkal börtönbe vetett, majd bíróság elé állított négerkommunistát az egyesült államok „nagy közellenségévé” próbálták kikiáltani. minden jóérzésű ember tudja - jelentette ki a szónok - hogy az angela davis-ügy nem a feketék és a fehérek, hanem az elnyomottak és elnyomók szembenállását jelenti. a világméretű megmozdulás követelésére, óvadék ellenében már szabadon levő angela szavait idézte: „nemcsak néger vagyok, kommunistának is vallom magam, mert a négerek felszabadításának egyetlen útja a tökéletes osztag és valamennyi elnyomó eszközeinek teljes és tudatos felszámolása...”

átadták a gyűlésen maximo guerrero-nak, a divsz alelnökének a magyar fiatalok davisért folytatott küzdelme dokumentumait: ezer és ezer aláírást tartalmazó leveleket, táviratokat, kollektív tiltakozásokat, három vaskos albumba kötve azzal a kéréssel, hogy juttassa el a kaliforniai bírósághoz, davis védőjéhez. tiltakozó táviratot is megfogalmaztak az ülés résztvevői: az egyesült államok magyarországi nagykövétéhez intézett sorokban elítélték a törvénytelen pert, s kifejezték azt a véleményüket, hogy a fajgyűlölő, reakciós bíróság a haladó szellemű filozófusnő politikai bátorsága miatt akarja elhallgattatni szigorú büntetéssel. /mti/

18.17 rj

- 57 -

MF 1810

bb 64. kitüntetés

sl pá bh la

1972. március 1.

a népköztársaság elnöki tanácsa kezeli Lászlónak, a szot nemzetközi kapcsolatok osztálya munkatársának, a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosának nyugállományba vonulása alkalmából, a magyar és a nemzetközi munkásmozgalomban végzett több évtizedes eredményes munkássága elismerésül a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést szerdán timmer józsef, a szot titkára adta át./mti/

--

bb 66. üvegiparművészeti kiállítás nyílt a csehszlovák kulturában

t nn/gk zs bh la

1972. március 1.

száz különleges csiszolt- és hutaüveg-disz, vázák, tálcák, nonfiguratív alkotások sorakoznak azon a kiállításon, amely szerdán nyílt meg a csehszlovák kultúra népköztársaság uti ter-
mében. a fiatal frantisek vizner, aki maga is budapestre érke-
zett a tárlatra, - tízéves művészi tevékenységének legszebb
darabjait sorakoztatja fel ezen a bemutaton, amelyet két hétig
tekinthetnek meg az iparművészet kedvelői./mti/

--

bb. 67. biszku béla előadása a politikai akadémián

gg/rj zs la

1972. március 1.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának poli-
tikai akadémiáján szerdán az építők rózsa ferenc művelődési
házában biszku béla, az mszmp politikai bizottságának tagja,
a központi bizottság titkára előadást tartott „az állami munka
fejlesztésének és pártirányításának néhány kérdése„ címmel.

/biszku elvtárs beszédét már közöltük, az embargót

f e l o l d j u k ! /

óvári miklós, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságá-
nak titkára nyitotta meg az előadást, amelyen részt vett politikai
és társadalmi életünk számos ismert személyisége. /mti/

--

18.33 rj

- 58 -

NA 1820

bb. 68. választási nagygyűlés makón

vid/rj fm la

1972. március 1.

alig egy éve választották meg képviselőjüknek a makóiak erdei
ferenc akadémikust. a neves tudós mindenkit fájdalmasan érintő
halála nem tette lehetővé, hogy továbbra is szülővárosáért, a
magyar nép érdekeiért tevékenykedjék. az élet azonban nem áll
meg, s ezért március 12-án új képviselőt választanak a város la-
kosai. néhány hete népes gyűlésen a hazafias népfront javaslatára
egyhangulag kangyalka antal, a budapesti mezőgazdasági gépgyár
makói gyárának igazgatóját jelölték erre a tisztre.

szerdán választási nagygyűlést tartottak a városban a mező-
gazdasági gépgyár nagycsarnokában. több mint ötven makói üzem,
tsz, intézmény mintegy kétezer dolgozója vett részt a gyűlésen,
hogy meghallgassa és újabb feladatokkal bizza meg a képviselőjelöl-
tet. ott volt a tanácskozáson apró antal, az mszmp politikai bizott-
ságának tagja, az országgyűlés elnöke, győri imre, az mszmp csongrád
megyei bizottságának első titkára, társadalmi és közéletünk számos
helyi vezetője.

arató mártonnak, a makói pártbizottság titkárának megnyitó sza-
vai után kangyalka antal képviselőjelölt szölt választóihoz. el-
mondotta, hogy a negyedik öt éves tervidőszakban tovább fejlődik
a város. ezer lakást kívánnak felépíteni, megszépül makó főtere,
ahová új üzletsor kerül. megkezdik a vezetékes gázhálózat kiépíté-
sét, befejezik a vízprogramot, amelynek célja, hogy minden házba el-
juttassák az ivóvizet. napirenden van az egészségügyi és művelő-
désügyi intézmények. az óvodák és bölcsődék hálózatának bővítése.
hangsúlyozta: megválasztása esetén e program megvalósításán kíván
dolgozni, a város lakóinak érdekeiért munkálkodni.

a gyűlésen felszólt apró antal is, aki makó szemmel látható
fejlődésével foglalkozott. örömet fejezte ki a város iparának dina-
mikus fejlődése, a munkások, tsz-parasztok termelési sikerei fe-
lett. hangsúlyozta, hogy a nemzeti jövedelem gyarapítása, népgaz-
daságunk erősítése, a párt tizedik kongresszusa határozatainak meg-
valósítása mindenkinek bőven ad tennivalót. a dolgozók munkaszere-
tete, az emberek alkotó ereje teremti meg azokat az anyagi fel-
tétteleket, amelyek révén újabb beruházásokhoz foghatunk hozzá, növel-
hetjük az életszínvonalat. ennek érdekében mindenkinek fegyelmet-
ten és jobban kell dolgoznia, mint korábban. többet kell termelnünk,
hogy többet oszthassunk el, hogy minél több igényt mielőbb kielégít-
hessünk.

/folyt.köv./

18.50 rj

- 59 -

NA 1920

bb. 68. / választási... 1. folyt./rj

az országgyűlés elnöke részletesen szólt a nemzetközi kérdésről is. befejezésül azt kérte a képviselőjelölttől, hogy megválasztása esetén a város és az ország fejlődéséért munkálkodjék. a nagygyűlés arató mártón zárszavával ért véget.

x x x

apró antal a választási gyűlés alkalmából egésznapos látogatást tett makón. a városi pártbizottságon tájékoztatták a lakosság életéről, a megoldásra váró feladatokról. apró antal a helyi vezetők társaságában megtekintette az egészségügyi berendezések gyára, a radonygyár és a budapesti mezőgazdasági gépgyár makói gyárának több üzemrészét, a műhelyekben elbeszélgetett a munkásokkal, és jókívánságait kifejező sorokat írt több szocialista brigád naplójába. végezetül áttekintette makó új könyvtárát is.

/mti/

--

bb. 69. időjárásjelentés

fk/rj la

1972. március 1.

a meteorológiai intézet jelenti 1972. március -1-én, szerdán 19 órakor:

kevesebb lesz az eső

várható időjárás csütörtök estig:

időnként kissé felszakadozó felhőzet, szórványosan kialakuló esővel. a hajnali és a reggeli órákban párássodás, több helyen ködképződés. napközben mérsékelt délkeleti-déli szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 7-11 fok között. /mti/

--

18.55 rj

- 60 -

NA-1930

bb 70. népművészet a budavári palotában

t ró/fk bh la

1972. március 1.

citeramuzsika, tekerőlant-zene, a kecskeméti kamarakórus dalai fogadták a látogatókat szerdán a történelmi múzeumban a „bács-kiskun megye népművészete”, című kiállítás megnyitóján. madarász lászló, a bács-kiskun megyei tanács elnökhelyettese nyitotta meg a tárlatot, amelyen a kiskunság, a duna-mente és bácska - a megye három területi egységének - népművészete mutatkozott be. a kiállításon a kiskunsági pásztorélet és művészet szép emlékei a kalocsai hímzések, bácskai szöttesek és kerámiák pompáznak a modern tárlókban.

1950-ben még szüreteltek azon a szőlőprésen, amelyet 1845-ben készítettek baján, s egy bizonyos a.a. gazda tulajdonát képezte. a sok nemzetiségű megye egyes régi mesterségeinek - a kovács, a gyertyaöntő, ostyasütő, mézes-bábos, szücs, fazekas, nyerges, - relikviái jól összeválogatott tárlókban várják a nézőket. a kiállítás legrégebb darabja az 1770-ből származó dunapataji karosszék, 1772-ből a dészmaszedő, a kecskeméti gyertyamártót 1789-ben készítették.

nyomon követhetők a régi viseletek változása nemzeti-ségenként és koronként.

önállóan jelentkezik a halasi csipke is. 1902-től dékányi árpád kiskunhalasi iparművész szecessziós csipkéitől napjainkig mutatja be a ma már világhírű mivességek szép megnyilvánulásait. igazán vonzóvá tette, utolérhetetlen technikai kivitelezés jellemzi a kiállított különböző formájú és rendeltetésű csipkéket. a vármúzeum tárlata jó nyitányul szolgált bács-kiskun megye budapesti bemutatkozásához. /mti/

--

bb 71. a hovančina felújítása az operában

r t ró/fk zs jucbla

1972. március 1.

nagy sikerrel mutatta be szerdán az operaház társulata muszorgszkij hovančinájának felújítását. a négyfelvonásos népi zenedrámát - amelyet utoljára 1959-ben láthatott a hazai közönség - békés andrás rendezte, a zenekart ferencsik jános vezényelte. a bemutató főbb szerepeit faragó andrás, melis györgy, szalma ferenc, komlóssy erzsébet, barta alfonsz, szőnyi ferenc és szabó róza énekelte. a díszleteket forray gábor, a jelmezeket márk tivadar tervezte. a táncokat harangozó gyula tervezte és tanította be. /mti/

--

NA-2025

- 61 -

bb. 72. gépkocsik összeütközése százhalombattán

1/ms/rj la

1972. március 1.

Szerdán, a százhalombattai közlejtő főkapujánál egy zsi tehergépkocsi és egy gaz terepjáró személygépkocsi összeütközött. a baleset következtében négyen - piller györgy, tóth istván, kovács imre és katona lászló - súlyos sérüléssel kórházba kerültek. /mti/

bb. 73. nekiment egy oszlopnak

1/ms/fk/rj la

1972. március 1.

Szerdán este a iii. kerületben, a corvin ottó utca 63. számú ház előtt egy személygépkocsi nekiment egy oszlopnak. az összeütközés következtében komáromi tamás súlyosan, kasza judit, polonyi géza és bogvár mária könnyebben megsérült. /mti/

bb. 74. karambol miatt el kellett terelni az autóbuszokat

1/ms/rj/fk/la

1972. március 1.

Szerdán a lakihegyi adó közelében lévő halászteleken összeütközött egy tehergépkocsi egy lovaskocsival. kamarás károly gépkocsivezető és a lovaskocsit hajtó kerekes józsef könnyű sérülést szenvedett, a mentők a helyszínen részesítették őket első segélyben. a karambol miatt a 38-as jelzésű autóbuszok utvonaltól dél-után 4 és 6 óra között meg kell ett változtatni. /mti/

- 6 -

- v e g e -

NA-2/10

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 188-400, 358-580.

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1972. március 2.

bb. 1. készülődés a tanácsköztársaság évfordulójára - koszorúzások, ünnepi uttörőcsapat összejövetelek és kisz taggyűlések

1/vt/gg/rj zs la

1972. március 2.

március 21.-ről a magyar tanácsköztársaság kikiáltásának 53. évfordulójáról országsszerte megemlékeznek. a fővárosban és vidéken megkoszorúzzák az 1919-es proletárdiktatura emlékműveit, a tanácsköztársaság egykori vezetőinek, mártírjainak szobrait, emléktábláit.

változatos programmal készül a történelmi évfordulóra az ifjúság mozgalom. a kisz szervezetekben a megemlékezést egybekapcsolják a kommunista ifjúsági szövetség 15 esztendővel ezelőtti zászlóbontásának megünneplésével. a kettős évforduló jegyében a kisz központi bizottsága műsoros ünnepi estét rendez a vígszínházban.

bács megyében - a korábbi évek hagyományainak megfelelően március 19-én kerül sor az orgoványi menetre. a brutális fehérterror egyik hírhedt színhelyén adóznak majd a megye fiataljai a proletárhatalom vértanui emlékének. március 21-én rendezik meg a csongrád megyei ifjúsági napot, győr megyében pedig 20-án és 21-én a kislaludny- napokat, ezuttal tízedszer. mindkét megyében ez alkalmal emlékeznek meg a kettős évfordulóról is.

az általános iskolákban ünnepi uttörőcsapat, illetve rajgyűlések keretében idézik fel a tanácsköztársaság dicsőséges napjainak legjelentősebb eseményeit. sok helyen ezt kulturális szemlével kötik egybe, másutt különböző vetélkedőket, versenyeket rendeznek. az ünnepi eseményekre 1919-es veterán-harcosokat is meghívják, akiket az uttörőcsapatok küldöttel lakásukon is felkeresnek és vírággal köszöntenek.

/folyt.köv./

- 1 -

NA